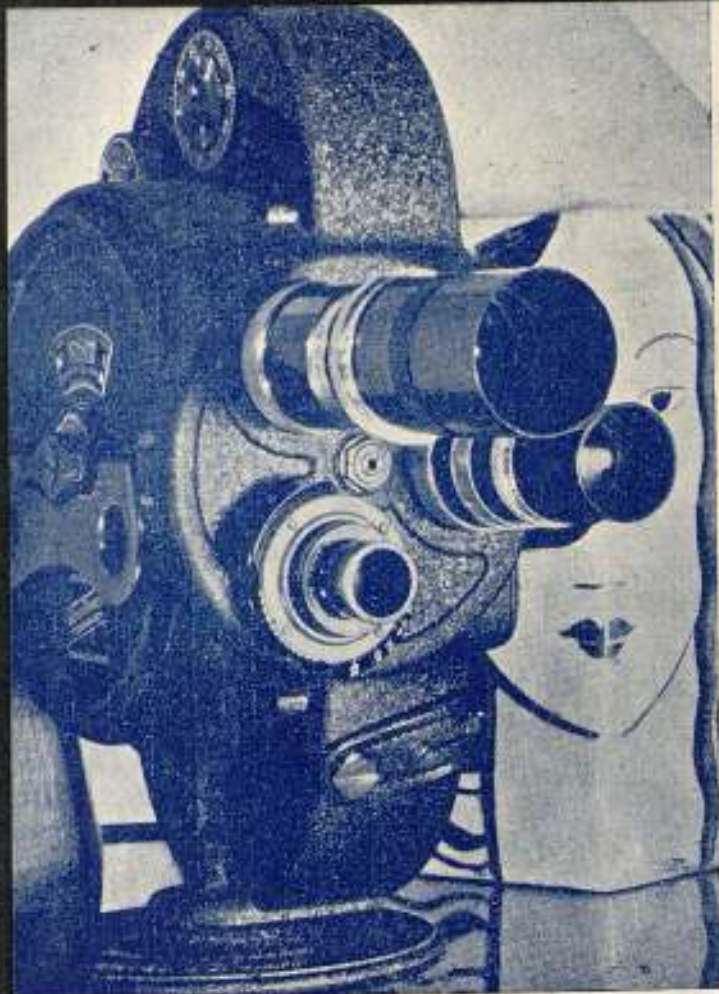

FilmoTeca
de Catalunya

num.
2

**ciné-
amateu**

FilmoTeca
de Catalunya

FILMO

(LA MAXIMA PERFECCIÓ EN CINEMATOGRAFIA)

16 mm.

AGENTS EXCLUSIUS PER A CATALUNYA

BALTÀ i RIBA

AVINGUDA PORTAL DE L'ÀNGEL, 42 - TELÈFON 12564 - BARCELONA

També tenim existència d'aparells i accessoris en
9 i mig i 16 mm. de totes les marques i preus

C
R E
P r
Bar
Fon
Rud
Pa
Ad
Ren

CINEMA

AMATEUR

EDITADA PER LA
SECCIÓ DE CINEMA DEL CENTRE
EXCURSIONISTA DE CATALUNYA
CLUB ALPI CATALÀ

VOLUM I • HIVERN 1933 • NÚM. 2

SUMARI

	Pàg.
Els nostres cineistes	Domènec Giménez 32
Editorial	33
Estudis cinematogràfics	Josep Palau..... 34
Funció de l'amateur en el cinema educatiu.....	Guillem Díaz Plaia 36
Pantalles	J. M. ^a G..... 37
Petit muntatge	Frederic Subirós.. 38
Les noves pel·lícules pancromàtiques i llurs qualitats	Joan Sabat..... 39
Un carro pràctic.....	Eusebi Ferré..... 40
Cinema sonor per a amateurs	Alfons Lagoma... 42
Ara més que mai	Edelweis..... 43
Concursos	46
Noves de tot arreu	48
Què hi ha de nou?	51
Retalls de cel·luloide	51
Troballes	53
Consultori tècnic.....	53
Bibliografia.....	54
Ofertes i demandes	56

CINEMA AMATEUR

REVISTA TRIMESTRAL

Preu de subscripció:
Barcelona (l'any) . . . . . 4'00 ptes.
Espanya (l'any) . . . . . 5'00 »

Redacció: Centre Excursionista de Catalunya,
Paradís, 10 - Telèfon 19385

Administració: Llibreria Catalana,
Ronda de Sant Pere, 3 - Telèfon 12456

GEVAERT

El film cinematogrà-
fic reté fidelment els
records més volguts

- de les seves vacances
- de la seva estada en
la platja
- de la seva vida fa-
miliar

La qualitat insupera-
ble i la fàcil mani-
pulació del material
que oferim li asse-
gurarà sempre els
més excel·lents
resultats ■ ■ ■

INDUSTRIA FOTOQUÍMICA NACIONAL, S. A.
BUENOS AIRES, 18
BARCELONA

C
I
N
E
F
I
L
M

9,5
MM.

SENSACIONAL!!!

PEL·LICULA
V E R G E
INVERSIBLE

16 mm.

BOLEX-PAILLARD

Preus interessantíssims

Demaneu-la a totes
les cases del ram

DISTRIBUIDORS PER A ESPANYA

Successors de V. VALLS CORTÉS

València, 267 - Apartat 5002 - B A R C E L O N A

CASA CUYÀS

RONDA SANT PERE, 4

LA MÉS ANTIGA EN EL RAM
DEL CINEMA

PROJECTORS

PER A

FAMILIES

PER A

ESCOLES

DE TOTA MENA

La més proveïda en aparells per a impressionar

R E V E L A T I C O P I E S

FilmoTeca
de Catalunya

GIMÉNEZ
DOMÈNEC

Del film «FUMS DE GLÒRIA»

82

ELS NOSTRES CINEISTES

Del film «FUMS DE GLÒRIA»

SORPRESA. Heus ací una paraula en la qual podríem resumir l'efecte, el bon efecte, que ha produït no ja entre el nombre considerable dels amants del cinema en general, ans bé entre els cineistes mateixos, l'aparició del primer número de CINEMA AMATEUR. Sorpresa seguida d'un acolliment sincer i entusiasta. I és que, àdhuc coneixent la intensitat que ha pres a Catalunya el cinema amateur, no es creia en general prou forta i viva per a arribar a disposar d'un òrgan amb veu pròpia i independent, el qual, en un "découpage" intel·ligent, fos l'expressió fidel de les inquietuds artístiques i tècniques que agiten l'esperit del cineista, ni que el desinterès i el desig de fer feina útil, fossin suficients per a salvar els obstacles i dificultats que l'edició d'una revista com CINEMA AMATEUR suposa. Heus ací el perquè de la sorpresa. Sorpresa, però, a fora i també, diguem-ho francament, a dintre. Poc podem pensar, tot i l'incorregible optimisme que ens fa viure, l'acolliment que CINEMA AMATEUR ha tingut en tots els sectors de casa nostra.

La primera impressió de sorpresa que hem recollit arreu ha estat la causa que hom fullegés la revista amb una benevolença i devoció inicial que han esdevingut expressió d'un èxit encoratjador. Aquell tiratge que suposàvem excessiu ha resultat insuficient. L'hauríem pogut doblar. Èxit de públic i també èxit de crítica. De la premsa diària i setmanal de Barcelona devem recollir i regrejar els elogis i encoratjaments, no per a fer-los molt d'orgull personal, ans bé per a reafirmar-nos en el criteri que ens havíem fixat i com a injecció vital per a no defallir i treballar per a la superació de les falles que paguem haver comès.

Aquests èxits i l'acceptació sincera i entusiasta que el nostre oferiment ha trobat en totes les entitats cineístes, compagues de l'ideal d'expansió i educació de l'Art del Cinema, ens demostra com la publicació de la revista respon a una necessitat col·lectiva amb prou força per a assolir un interès remarcable dintre els corrents artístics de Catalunya.

I diem artístics perquè no creiem que quedi algú amb prou sinceritat per a negar categoria d'art al Cinema. És clar que bona part dels films que veiem en els cinemes públics sembla que valguin precisament negar aquesta elevada condició; però això no és culpa del Cinema sinó dels productors. Tots hem vist en el cinema obres d'un veritable valor artístic. Baldament fos una sola obra la que hagués assolit aquesta emoció impalpable i penetrant de tota obra d'art, ja hauríem de dir del cinema que és una Art tan definida i independent com qualsevol altra. El fet de la participació de les altres arts en el Cinema, no li pot llevar importància. A bastament s'ha dit del Cinema que és una Art total, és a dir, una art en la qual se sumen les emocions parcials de les altres arts. Art, per tant, difícil, i sols assolible completament per aquells dotats de suficient cultura artística per a resoldre amb prou coneixement els múltiples aspectes que formen una obra de Cinema.

Es, doncs, a col·laborar a la formació d'aquesta cultura complexa indispensable per a la creació de cineistes conscients, l'obra que CINEMA AMATEUR ha emprès. Al xerrei de la tasca assengalada — altrament prou ampla per a poder obrir totes les finestres de bot a bot — no vacillem a demanar llur valuosa aportació a aquells homes assengalats en diferents aspectes, artístics, tècnics o literaris, que suara deiem indispensables per a la total formació del veritable cineista.

Repetim que CINEMA AMATEUR aspira a ésser la representació de tots els cineistes. A tots oferim oherlament les seves pàgines convençuts de com l'esforç comú eleva les coses i les fa més nobles.

De tots depèn, doncs, que CINEMA AMATEUR atengui l'interès i la importància d'una obra cultural i positiva, capaç per a la formació de consciències despertes i atentes a aquesta formidable manifestació artística que és el Cinema.

ESTUDIS CINEMATOGRAFICS

Són molts els cineïstes amateurs que xifren llur màxima ambició en el cinema d'argument. Però, ja ho sabem tots prou bé, una pila de limitacions d'ordre material vénen a dificultar, quan no a impedir del tot, tan lloables temptatives. Perquè és natural que quant més restringits siguin els elements amb què hom compta, tant més d'enginy caldrà per a aconseguir un resultat falaguer. No és impossible de fer amb quatre taulons i un parell o tres d'amples una pel·lícula d'alta tensió dramàtica; però concedim que és extremadament difícil. Tot el secret està en això: en tenir una plena consciència de les limitacions extrínseques dins les quals hom treballa, i pensar un argument que s'ajusti a aquells mitjans.

Però, deixant de banda aquest caire de les activitats de l'aficionat, apuntem aquí dues altres direccions que aquesta labor pren freqüentment. Ens referim als documentals i als assaigs de cinema pur. A aquests caïres vaig referir-me en parlar de cinema amateur davant dels socis del Centre Excursionista del Vallès, dies enrera. Voldria ara, passant per damunt dels assaigs documentals, referir-me expressament als assaigs de cinema pur.

Una pila de films que estan al marge de tota finalitat comercial, el contingut dels quals és independent de tota matèria anecdòtica i psicològica, són designats pel públic amb l'epítet de films d'avantguarda. Deixem de banda per ara la vaguetat conceptual d'aquest adjectiu tan freqüentment emprat. No considerem sinó aquells films que semblen, de fet, presentar-se com a simples films abstractes, que semblen jugar amb les coses d'una manera formal.

"Pensem, diu Henri Chomette, un film qualsevol; imagineu-vos que el poguéssim destil·lar a través d'un alambí ideal, capaç d'eliminar els elements ideològics (intencions del "scenarista", expressió dels actors, significació del decorat, etc.). Em sembla que una experiència així tindria com a resultat l'isolament d'una substància movent, que bé podríem ésser l'essència del cinema."

El cineïsta amateur pot ésser induït a cultivar aquesta classe de films. Compondre una cinta amb ànima de rellotger. «No és Maurice Ravel qui diu que ell sent muntar les seves composicions amb una precisió infal·lible, com un rellotger? Obtindrem així un film deshumanitzat, un film d'objectes, on, per exemple un paisatge, ens serà donat en neptiu amb l'objecte de no conservar-ne sinó la forma i excloure'n tota possible reminiscència sentimental. La cinta així establerta pretendrà no obeir sinó a raons de lògica cinematogràfica. Les imatges seran connectades d'acord amb el sentit pejoratiu de la fotogènia i del ritme i hom voldria commoure l'espectador amb emocions estrictament d'ordre, d'euriàmetria i de mesura acompassada.

«DIA DE MERCAT A BERLIN»
Un film curt de Wilfried Bassa

La qüestió em sembla sobretot interessant, per quant el que ens importa més és afinar en els nostres cineistes el sentit estricte del cinema, la percepció de les virtuts específiques del cinema, i res potser no pot afinar tant aquest talent com el treballar en aquesta classe de films, que jo voldria qualificar d'estudis cinematogràfics.

Es incontestable que uns exercicis preparatoris afinen el "mètier" en totes les arts. I la part de "mètier" és, en el cinema, considerable. Bé prou que ho saben els nostres lectors.

El dansari abans de triomfar de totes les dificultats que el seu gest troba per a obeir la idea de gràcia i d'equilibri, ha de lliurar-se a uns exercicis durs de gimnàstica. El pianista així mateix deu consagrar una activitat propedèutica a solucionar per endavant totes aquelles dificultats que són la base de l'escriptura musical. El pintor embruta teles sense preocupació pictòrica i només amb l'afany de fer experiments. L'escriptor fa un esborrall i es lliura a un seguit de correccions abans d'obtenir la frase perfecta. El cineista també pot trobar un plaer enorme en la solució concreta de certs problemes d'expressió cinematogràfica.

Es incontestable que el cinema afirma cada dia amb més claredat la seva independència respecte a les altres arts. Es incontestable també que el cineista treballa per donar al seu pensament una forma cinematogràfica. Imprimeix al seu tema una factura fotogràfica, rítmica, d'ordre cinematogràfica. Doncs bé, en els estudis cinematogràfics hom treballa per posar a la llum, independent de tot contingut, aquelles virtuts que asseguren a un film la seva qualitat en tant que cinema. En els films d'objectes, hom és atent, abans que tot, a les relacions abstractes que les imatges entreteixen entre elles.

Es quan hom té un sentit infalible del cinema, que la matèria no l'espanta. És aleshores que prendrà una novel·la, una comèdia, el que sigui, i en farà un film quasi pur. I diu expressament "quasi", perquè la total puresa és quelcom d'impossible, i això per raons d'estètica filosòfica, excessivament abstractes, per a treure-les a raó en una publicació com aquesta.

¿Em serà permès, per a posar punt a aquesta massa breu nota, citar-me a mi mateix i reproduir el que deia des de "Mirador" en una ocasió sobre aquesta matèria? "Podriem dir que el cinema pur és com una hipòtesi reguladora. El cineista deu treballar sempre amb aquesta obsessió, de salvar per damunt de tot el cinema, enmotllar-ho tot en procediments ben cinematogràfics, però en aquesta tasca no deu per res abandonar l'enorme pes d'emoció que demana expressar-se en la dialèctica màgica de les imatges".

FUNCIO DE L'AMATEUR EN EL CINEMA EDUCATIU

PER GUILLEM DIAZ-PLAJA

Totes les actuacions que tant a la Universitat com a l'Escola Normal de la Generalitat de Catalunya han tingut per objecte posar en evidència el fet estètic i educatiu que és el cinema, caldrà que tinguin un epíleg de realitats properes. És evident que, sobretot les nocions del cinema com a fet purament artístic, no segueixen pas una realitat pragmàtica, sinó que tendeixen a un llure cultiu de l'esperit de la més destacada de les belles arts d'avui. Però allò que fa referència al cinema com a instrument d'educació i de cultura no pot pas encongir-se en els límits d'una divagació teòrica, sinó en quant aquesta divagació pugui tenir aires preliminars que estableixin un corrent de simpatia i de preparació per a una organització de cinema a casa nostra.

Caldrà que aquesta organització sigui oficial. En els temps que correm, una empresa d'aquesta envergadura ha de posseir mitjans econòmics i coactius que solament els organismes estatals posseeixen. Altrament sabem que hi ha en les esferes governamentals prou passió per a les coses de cultura, perquè aquesta organització sigui possible. Quan aquesta institució sigui creada, ultra els aspectes governatius (censura, control d'assistència dels infants, lleis de policia) i els sanitaris (higiene i ventilació) caldrà que el cinema cultural tingui un lloc de primer ordre. Aquest lloc serà el punt de partida d'una organització educativa que abarcarà des de la Universitat fins a l'escola primària. En una gradació per l'ordre en què han estat posats aquests centres d'ensenyament, marcada per una progressió en la xifra de films documentals.

I aquesta és la qüestió que jo volia suscitar damunt les pàgines d'aquesta revista. A les cinemateques que una organització d'aquest tipus podria manipular són abundants les documentals científiques de tota mena, i molt ricament representades les que fan referència a història natural. Hi ha també molts films de viatges. Però, aquests viatges fan referència gairebé sempre a països llunyans. I bé, CAL CREAR EL FILM DE LA GEOGRAFIA DE CATALUNYA. Cal que els infants que acudeixen a les nostres escoles no es trobin en la paradoxa que coneixin "de visu" les muntanyes d'Itàlia o de Nordamèrica i no coneixin les de l'alt país. Que hagin vist cent vegades Nova York a la pantalla i no servin en la seva imaginació cap imatge de Girona o de Vic. I aquesta és la funció que una institució de cinema educatiu a casa nostra podria encarregar a les entitats de cinema amateur, molt més encara si aquestes entitats tenen relacions íntimes, com en el cas present, en societat d'excursionisme tan profundament compenetrades amb l'esperit del nostre país, com és ara el Centre Excursionista de Catalunya. Crear la visió de Catalunya; poblar els ulls dels nostres infants d'imatges on tots els recons de la nostra terra siguin apresos. Heus ací una funció ben digna per a l'amateur de cinema en el recer d'una Catalunya autònoma.

Del film cultural amateur
L'aquarium de Barcelona

Es tractar de millorar qualsevol de les moltes fases de la projecció cinematogràfica, no cal oblidar que un dels primordials elements és la PANTALLA. En efecte, no n'hi ha prou amb disposar d'un bon aparell, equipat amb un objectiu de qualitat i làmpara de gran potència lumínica, si a tots aquests factors essencials no s'ajunta una pantalla que doni el màxim rendiment.

Un film projectat damunt d'una bona pantalla guanyarà en visibilitat i deixarà molt més satisfets els espectadors.

Hi ha una gran majoria d'aficionats que en fer un pressupost per a l'adquisició d'un aparell projector, obliden la pantalla, millor dit, no li donen importància, i pensen projectar damunt d'una tela blanca. És aleshores que pràcticament s'adonen que no obtenen el resultat que esperaven.

Les pantalles blanques difonen la llum gairebé per igual i en totes direccions. Per aquesta raó han d'emprar-se únicament en el cas d'ésser molt ampla la sala en què es projecti, i encara disposant d'un projector amb una potència lumínica extraordinària. Les pantalles metallitzades concentren la llum sense difondre-la, i augmenten en un 40 per cent la lluminositat de la projecció, en igualtat de circumstàncies i amb relació a les pantalles blanques.

Per a les projeccions familiars són les més aconsellables com a mitjà d'aconseguir un màxim de lluminositat que ajudi tant com sigui possible la làmpara del projector, part que preocupa més profundament les cases productores d'aparells, que en poc temps s'ha vingut perfeccionant d'una manera notable, puix que s'ha passat de les làmpares de 30 w. a les de 250 w. en els aparells de 9'5 mm., i s'ha arribat a les de 400 w. en els de 16 mm.

La intensitat de la làmpara és un factor important en la determinació del tamany de la pantalla. En una casa particular, on els espectadors no seran molt nombrosos, amb una pantalla d'un metre per un i mig n'hi ha suficient.

La distància del projector a la pantalla depèn de l'objectiu. El següent quadre en donarà una idea:

Focus dels objectius	Distància en metres de l'aparell a la pantalla												
	0,50	0,50	4	5	7	8	10	12	14	16	17,50	19	26
Tamany de la projecció en metres													
20 mm	1,25	1,50	1,70	2,45	3,--								
25 mm	0,90	1,15	1,25	1,90	2,30	2,90							
40 mm	0,60	0,75	0,85	1,25	1,50	2,--	2,50	2,85	3,--				
50 mm	0,45	0,55	0,60	1,--	1,15	1,50	1,80	2,15	2,25	2,45	2,80		
65 mm	0,35	0,40	0,45	0,75	0,90	1,25	1,50	1,85	1,90	2,15	2,25	2,70	3,10
75 mm		0,35	0,40	0,70	0,75	1,--	1,30	1,40	1,50	1,80	1,90	2,25	2,80
80 mm		0,30	0,35	0,55	0,60	0,90	1,10	1,20	1,30	1,55	1,65	1,90	2,30
102 mm			0,25	0,50	0,55	0,80	1,--	1,10	1,20	1,30	1,40	1,70	2,--

Quan es vol fer una projecció en una sala amb cabuda per a molts espectadors, es pot aconseguir un bon resultat emprant els aparells més perfeccionats, per a amateurs,

(Passa a la pàg. 55)

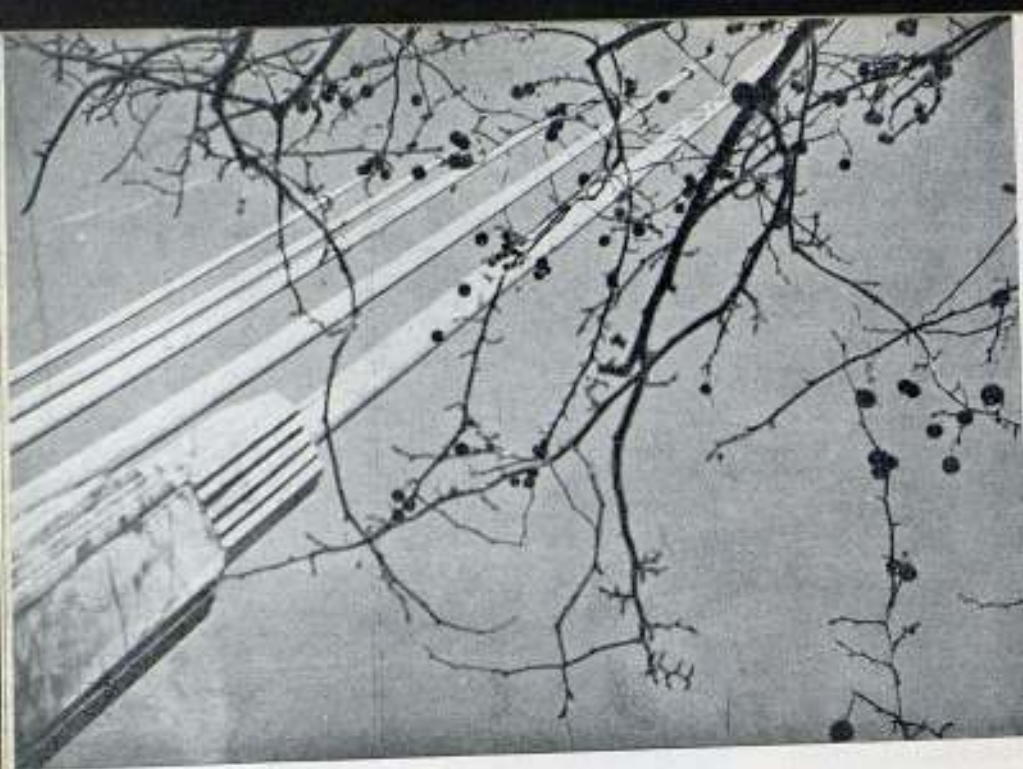

MOVIE MAKERS

PANTALLES
PER J. M. A. G.

Filmoteca
Catalunya
P E T I T
MUNTATGE
PER FREDERIC SUBIRÓS

EXISTEIXEN molts possedidors d'aparells d'impressionar films particularment entre els que treballen amb pel·lícula de 9 i 1/2 mil·límetres, que en preguntar-los el significat de la paraula "muntatge" us responen: "I això, què és?" D'altres, els ja una mica iniciats, solen contestar-vos: "Jo sols faig films familiars".

Greu error els d'aquests últims, suposar que un film, pel fet d'ésser familiar, no necessita una prèvia ordenació abans de projectar-lo. Aquesta classe de films, exactament com tots els altres, precisen una revisió, classificació i ordenació, perquè puguin donar, en ésser projectats, una idea exacta del que s'ha volgut perpetuar.

¿Què diríem d'un autor que en acabar la seva obra literària la portés a l'editor sense repassar, corregir o modificar un o altre dels passatges? ¿On pot trobar-se el famós poeta que no hagi d'esmenar i retocar els versos produïts de la seva inspiració, abans de donar-los a conèixer?

¿Per què, doncs, si el literat, el pintor, el poeta té necessitat de "retocar" la seva obra, el cineasta ha de contentar-se amb ésser superior que pugui prescindir de fer-ho, i pugui lliurar les seves produccions sense una prèvia verificació?

La majoria d'aficionats als films familiars, tenen el costum — mala costum ens atrevirem a dir — d'encarregar als laboratoris que es dediquen al revelatge de films d'amateurs, la connexió de llurs produccions en rotllos de 10, 20, 100 metres, sense ni tan sols donar prèviament detalls del contingut. Aquesta forma de procedir hauria de desaparèixer tota vegada que les cases del ram cinematogràfic no poden fer altra cosa — i és molt natural — que enganxar les pel·lícules per l'ordre que surten dels secadors.

L'aficionat és l'únic que ha de tenir cura de les seves produccions i no ha de voler que ningú més que ell les manipuli després del revelatge. Ell sol és qui ha de fer les retallades, suprimir tot quant sigui defectuós, ordenar les escenes, els afegiments... en fi, el "muntatge".

Fa veritable pena — cinematogràficament parlant — veure tants i tants films familiars i d'excursions sense títol cinematogràfic, en què tan aviat ens trobem en un indret determinat com en un altre, per tornar dintre breus moments al primer.

Un film projectat sense prèvia ordenació perd, per bona fotografia que contingui, un cent per cent del seu interès. En canvi, un film que amb anterioritat hagi estat espurgat, ordenat i revisat, dona una visió clara del seu contingut, i els familiars o amics que el contemplen a la pantalla, segueixen amb marcat interès el seu desenrotllament, ultra que talvien el suportar aquelles extemporànies "explicacions complementàries de l'aficionat" que tan bé feia remarcar l'amic cineasta en aquestes mateixes planes.

No ens cansarem, doncs, de recomanar als cineastes, que facin el "petit muntatge" dels seus films abans de presentar-los a les seves amistats, malgrat de tractar-se de produccions familiars. Cal tenir present que tots els films són excepció, precisen d'un relloc que precedeixi la projecció.

Si, a més a més d'això, s'intercalen en llocs adients a'guns rètols — pocs i curts a ésser possible —, aquests llavors resultaran perfectes dintre el seu caire familiar.

...

Uns tisores, una premsa, un flascó d'acetona, una mica de temps... i un gran desig de superar-se... heus aquí quan fa falta per a fer un "petit muntatge".

Després de sopar — escollim aquesta hora precisament per ésser la més lliure en general —, en el repòs de la tarda, anirem tallant la pel·lícula en diferents trossos que posarem sobre d'uns papers en què prèviament hauríem escrit l'escena que representen. Tallada així tota la pel·lícula, hauréu fet el que en cinematografia se'n diu "decoupage".

(Passa a la pàg. 58)

L'EVOLUCIÓ i perfeccionament del material sensible que nosaltres emprem en la Fotografia i el Cinema, ha anat tirant per terra una sèrie de falsedats en què fins ara estaven basades les emulsions que serveixen per a la fabricació de les plaques i pel·lícules, per al nostre ús cinema-fotografia.

Aquestes emulsions, amb el transcurs de pocs anys, han millorat llurs qualitats de sensibilitat, equivalent a rapidesa, i també de major actinitat per a la gama dels colors, fins arribar a les anomenades *pancromàtiques* que avui emprem, que marquen un avanç definitiu.

És tan important aquest avanç en el nostre material sensible, que val la pena d'anàlitzar aquest procés per aprofitar-ne tots els avantatges, a fi que nostre amateur en pugui treure també el millor profit.

Començarem per dir que la paraula *Pancromàtica*, com el seu nom ens indica, vol dir sensibilitat a tots els colors; per tant, equival a dir que tot el material que fins ara empràvem no tenia una total sensibilitat o, en tot cas, la tenia parcialment. Heus ací, doncs, el perquè de la falsedat en què fins ara estava basat el material sensible. La seva actinitat era sols relativa, quant al valor dels colors i no corresponia a la realitat.

Per a analitzar tot el procés seguit fins avui en les emulsions sensibles que serveixen per a la fabricació de la pel·lícula, caldrà fer un estudi comparatiu de llur actinitat quant als colors en relació amb la de la nostra vista, que és de fet la que hem de prendre com a base, ja que per nosaltres és l'actinitat fonamental. Farem aquesta comparança d'actinitats amb la gama de colors de què es compon l'espectre solar triant, naturalment, els que ens són visibles, que són: el violet, l'indi, el blau, el verd, el groc, l'ataronjat i el vermell.

Si fem l'esquema indicant la corba de la nostra sensibilitat respecte a aquests colors (esquema núm. 1), trobem que per a la visió humana, la major actinitat està en el groc, verd i taronja; en major grau, segons l'ordre que acabem d'anomenar-los, i tots els altres colors són per a nosaltres més foscos, és a dir, que tenen per a nosaltres una menor actinitat.

Si analitzem ara la sensibilitat que tenia el material sensible que s'emprava en la fabricació de pel·lícules i plaques anomenades extra-ràpides, veurem que la corba que obtindrem de la seva actinitat per els colors, en res no s'assembla, ni té cap relació de més o menys igualtat, amb la de la nostra vista (dibuix núm. 2). Aquest esquema ens demostra que la corba de sensibilitat de la pel·lícula corrent està en màxim grau en els colors violet i blau; molt poc acusada en el verd, i no gens en els altres colors: groc, ataronjat i vermell.

Si comparem els dos esquemes (núms. 1 i 2), constatarem la gran diferència de les dues actinitats, i tot seguit comprendrem aquelles falsedats esmentades abans.

Per a nosaltres el color més clar és el groc, i per a la pel·lícula corrent eren el violet i el blau. Aquesta aberració tan fonamental, calia esmenar-la, car si la fotografia i el cinema subsistien basats en aquest error, era natural que es produís tota una sèrie de falsedats, que feia que els valors de les tonalitats obtingudes no guardés cap mena de relació amb la gama de grisos, blancs, negres i mitges tintes que tinguessin un valor relatiu comparat amb els colors de l'espectre, segons els veiem amb la nostra vista.

Es lògic que aquest fenomen, aquestes aberracions, en la sensibilitat de les preparacions químiques a base de les sals d'argent, no havien de passar desapercibudes als savis que es preocupen constantment de perfeccionar el material sensible d'impressionar.

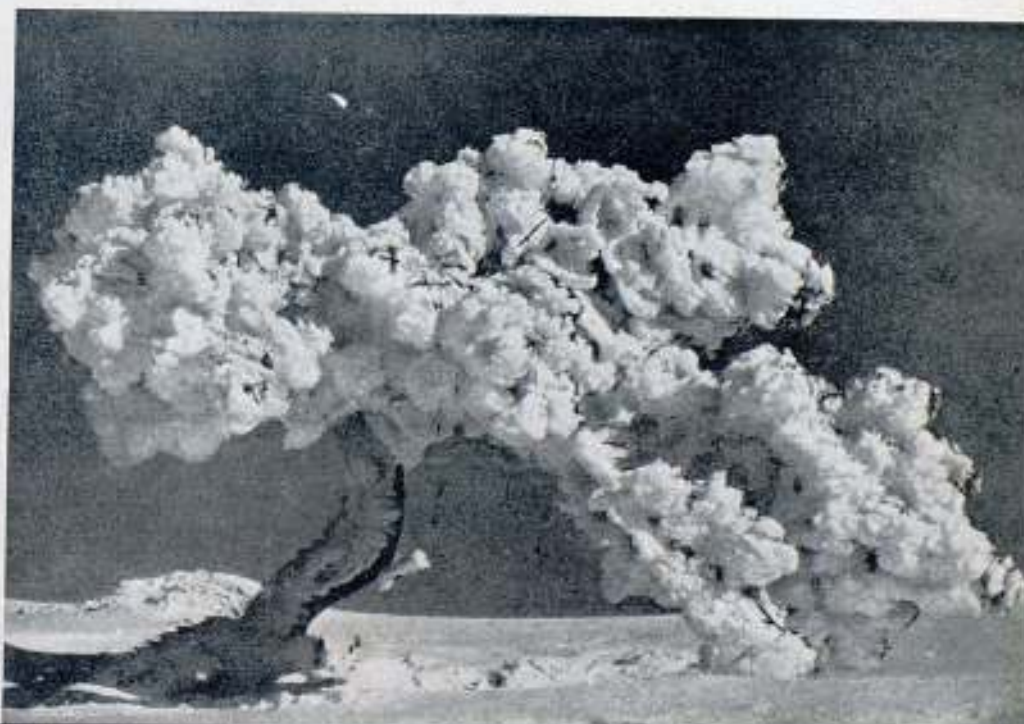
Aquesta manca d'exactitud en la reproducció del valor dels colors, era un problema cabdal que calia resoldre, car

(Passa a la pàg. 55)

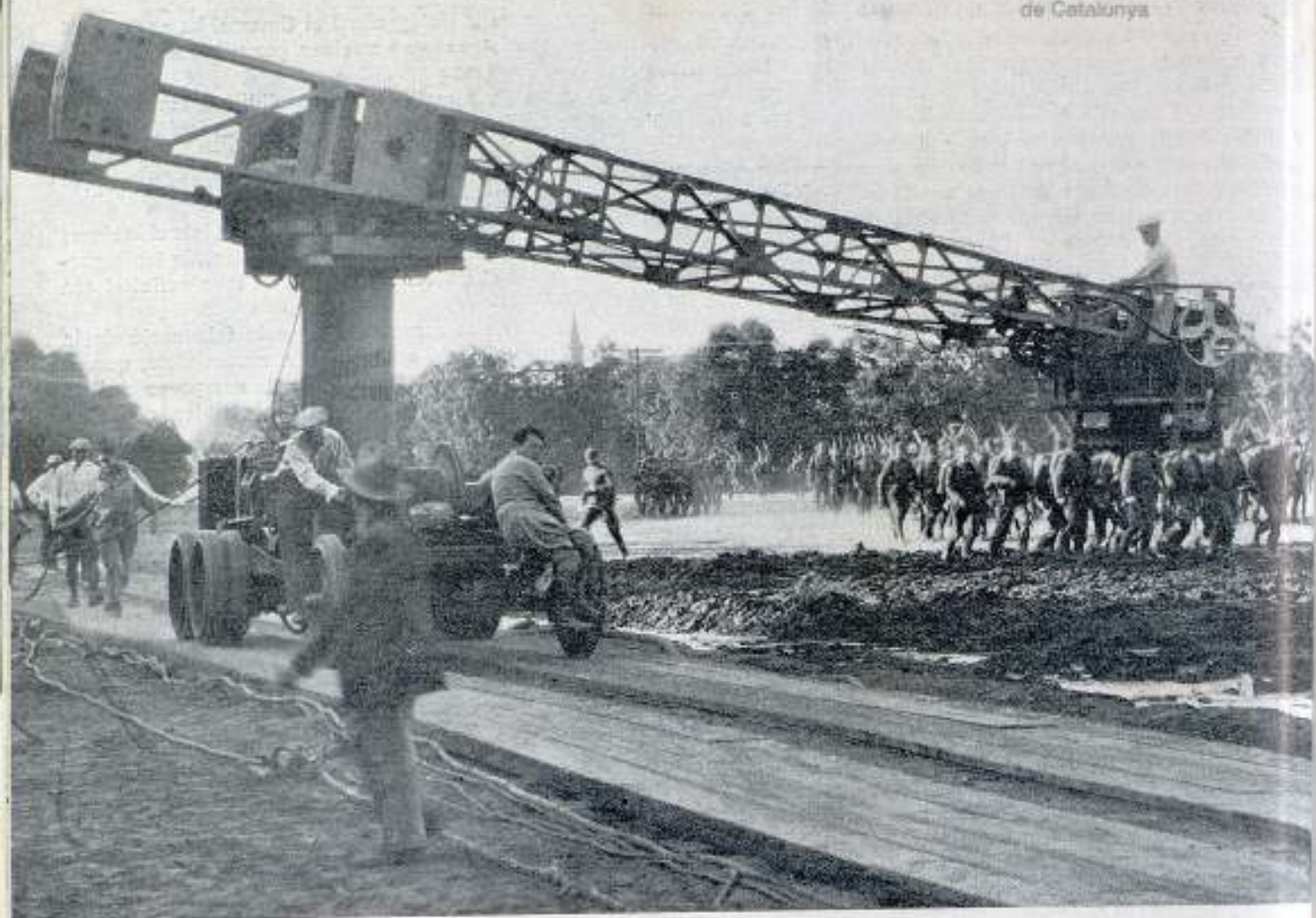
LES NOVES PEL·LICULES PANCROMA- TIQUES I LLURS QUALITATS

PER JOAN SABAT

Dal film NEU d'Ignasi Quadras

Un «carro» de la «Universal» que
també considerem molt pràctic....
però que no aconsellem a l'aficionat

UN «CARRO»
PRACTIC
PER EUSEBI FERRER

MOLTES vegades hem admirat al cinema la facilitat amb què es desplaça la cambra d'un lloc a l'altre, com fa la descripció d'un assumpte sense interrompre violentament l'escena. Veiem els actors caminant per diversos llocs, i la cambra, com si formés part del mateix cos, va seguint el mateix camí, i dona ocasió que l'espectador pugui apreciar tota la intensitat de l'escena sense interrupció i canvis bruscs que feixen la vista. A més, el treball de l'actor es facilita, i resulta més fàcil, ja que poden fer-se sense interrupció una sèrie d'escenes en diferents llocs. Sense el "carro" s'hauria d'interrompre la filmació per passar d'un pla general a un primer terme, i també d'una habitació a l'altra. Això és causa, moltes vegades, i sobretot als aficionats, que a l'instant d'interrompre el rodatge es malversí algun moment inspirat de l'actor, puix en reprendre l'escena, passat el temps necessari per a canviar de terme la cambra, es fa difícil d'adoptar el mateix gest, i resulta una escena irregular i d'efecte contrari al desitjat.

Els amateurs, molts d'ells, no han pensat mai que també poden rodar les pel·lícules pel sistema del "carro", i si no ho han pensat ha estat segurament perquè influïts per les fotos dels enormes "carros", subministrades per les revistes de cinema americanes, han vist que és quelcom impossible per a un amateur de posseir un aparell tan complicat i, per tant, d'un cost molt elevat. Però, per què som amateurs? Si els professionals ens superen en mitjans econòmics, hi ha quelcom que no poden superar-nos, i això és l'entusiasme, aquest entusiasme que tants miracles ens ha fet fer i del qual tantes sorpreses esperem encara. I és aquest entusiasme que m'ha fet barrinar per tal de trobar el sistema de prendre les vistes i desplaçar al mateix temps la cambra. Cree que ho he aconseguit. Per les fotos es pot hom formar idea de la simplificació de l'aparell i de la seva fàcil construcció.

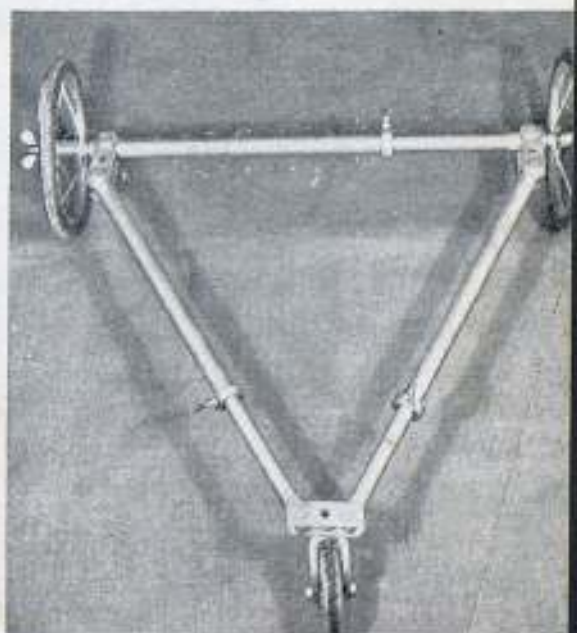
Tot és fet amb tub de ferro "Bermann". La roda directriu va muntada sobre un coixinet de boles per a evitar tot moviment fals i a més per a donar-li la màxima suavitat. Els dos tubs que van agafats a l'eix d'aquesta roda s'empotren als tubs de les rodes grans, i formen un triangle, una vegada muntats. A cada angle hi ha un forat en què es posen els peus del tripode, que es pot fixar amb un cordill per evitar-li tot moviment estrany. Les rodes grans es desmunten fàcilment. Totes tres van proveïdes de gomes.

La particularitat d'aquest aparell és que, una vegada desmuntat, ocupa molt poc lloc, i hom se'l pot emportar a tot arreu. Per a la presa de vistes i per tal de poder maniobrar còmodament, aconsello de construir-se un visor gran que serà col·locat damunt la cambra, una vegada ajustat amb el d'aquesta. Es pot fer de filferro, per l'estil dels que ja estan adoptats en moltes màquines fotogràfiques. La utilitat d'aquest visor és la de poder seguir l'assumpte prescindint de l'aparell i, per tant, poder maniobrar amb facilitat el "carro".

Cree que amb les explicacions donades i les fotos que es publiquen, molts se'l podran construir i, a més, per mitjà de CINEMA AMATEUR, resto disposat a donar tots els detalls complementaris a qui vulgui construir-se'l.

Fotos. E. Ferré

CINEMA SONOR PER A AMATEURS

PER ALFONS LAGOMA

Foto. A. Oliveras Folch

FilmoTeca

AQUEST nou mitjà d'expressió, el so, que ha vingut a enriquir d'una manera considerable la ja formidable força de la imatge visual del cinema — i deixen ara de banda, perquè en realitat no compten, tot aquells films en els quals precisament el so, millor dit, la paraula, no tan sols no els ha afegit res, sinó que, ben al contrari, sembla com si els artistes en dir ja de paraula els seus sentiments s'oblidessin d'una manera lamentable de l'expressió, força més suggestiva en la pantalla, del gest —, aquest nou mitjà, déiem, que amb tant d'èxit veiem últimament emprar pels grans directors del cinema, és el que fa més senzilles i humils les produccions dels nostres entusiastes amateurs. D'aquesta inferioritat expressiva, bé prou que se n'han adonat, ja que, entre les intenses preocupacions d'ordre purament visual que agiten els nostres aficionats, tenen ara la de resoldre aquest nou aspecte del cinema actual. Prova d'això, és que ja no poden sofrir projeccions completament mudes. Ha vist com acompanyant els seus films d'una música adequada a l'assumpte, aquest guanyava en força persuasiva i, efectivament, ja no fan un film sense pensar en els discos que millor podran posar de relleu les seves escenes.

I ja que no els és possible, almenys per ara, de sincronitzar amb paraules els films que realitzen, pensen es preocupen de sincronitzar amb imatges visuals els discos de música. Realment no és feina fàcil, i exigeix de l'eineista una sensibilitat extremada. I encara, com si això no fos prou, té el problema, fins ara resolt amb el seu enginy, de la perfecta sincronització entre el so i la imatge en projectar el film a la pantalla. Perquè acompanyar la projecció d'imatges i la reproducció de música mitjançant un fonògraf mecànic o elèctric, tot i que ajuda força bé a la projecció amb música d'un film, no és prou per a assolir un perfecte sincronisme.

Per això, tot i venint a resoldre solament una part d'aquest aspecte del cinema d'amateur que és el sonor, hem cregut que seria d'interès per als nostres lectors, coneixença de les possibilitats, si no de fer films sonors, almenys de poder gaudir de projeccions sonores i, aprofitant les característiques d'aquests aparells, rodar films tenint per guió l'assumpte descabdellat musicalment i llarg de l'espiral gravat en els plats negres i lluent de la discoteca del cineista.

Igual que en el cinema de pas universal, els sistemes de sincronització sonora emprats per les cases constructors d'aparells són dos: sonorització per banda i sincronització per disc. Ambdós sistemes, tal com hem tingut ocasió de comprovar, forneixen audicions de perfecte sincronisme i qualitat tonal.

El procediment per banda solament ha estat emprat en films de 16 mm. i duu la sincronització a un costat del film, conservant, però, el fotograma les mateixes dimensions que en els films muts, per la qual cosa s'ha permès les perforacions d'un costat per tal de deixar lloc per a impressionar-hi les oscil·lacions del so, no les oscil·lacions que en passar per davant de la cèl·lula fotoelèctrica de l'aparell, produeixen les variacions d'intensitat, les quals, ampliadades a la mesura convenient, porten el so a l'altaveu.

En la projecció per banda, el film passa a una velocitat de 24 imatges per segon, i la distància del so a l'imatge corresponent és la de 25 fotogrames avançats. Aquest tipus de film sonor per banda, la seva velocitat d'impressió i projecció, igualment com la distància entre

(Passa a la pàg.

ARA MES QUE MAI PER EDELWEISS

Hi ha una tasca importantíssima a realitzar que mai no s'ha dut a terme, perquè els qui en sentien la necessitat es limitaven a exposar el problema, però no donaven ni un esbós de solució.

Les planes acollidores i entusiastes de CINEMA-AMATEUR, per la simpatia amb què han estat rebudes arreu, ens han semblat les més indicades per a arribar a un resultat pràctic, que és el que mancava en aquest assumpte.

Tots els haurem d'agraciar aquest acolliment.

...

I, anem al gra:

Quan parlem i escrivim de Cinema, fem un seguit de paraules que ens fan dubtar si estem expressant-nos correctament.

Res no té d'estrany: els nostres coneixements en aquesta matèria han vingut de l'estranger, des de la invenció del primer aparell d'arxivar, quiet, el moviment. Els països de parla francesa, italiana, anglesa i alemanya, a mida que anaven descobrint les característiques de l'art que neixia, anaven creant el llenguatge que les definia, i incorporaven a la seva parla termes nous de caire artístic i tècnic.

Catalunya no fou present a l'arribada del nou-nat, i ara, en saludar-lo, no sols no té els confits del bateig, sinó que es troba amb un nen creseudet que enraona, i que li diu amb veu sonora i amable: "How do you do?"

...

El fet és consumat, i mirar endarrera és perdre un temps de què no disposem. Doncs, fem via.

¿Què passa amb l'expressió dels termes cinematogràfics entre nosaltres? Entendre'ns, ens entenem; però descobrim tot seguit a base de quina llengua aquell qui escriu o parla ha enriquit els seus coneixements.

I això és el que cal evitar. CAL que tots femem els mateixos termes: ELS CATALANS.

No veiem cap inconvenient a adoptar paraules estrangeres, perquè, un cop les autoritats en aquesta matèria, que tots respectem, ens diguin que aquella paraula queda incorporada a la nostra parla, no ens preocupa l'origen. Però creiem urgent que es deixi de dubtar entre "filbre" i "ecran", i entre "camera" o "caimbra", i que, si són paraules ja catalanes, no sigui necessari posar-les amb cursiva o entre cometes, "set", "flou", "scenari", "decoupage", "ralenti", etcètera, o bé, si no, que se'ns diguin els substituïts.

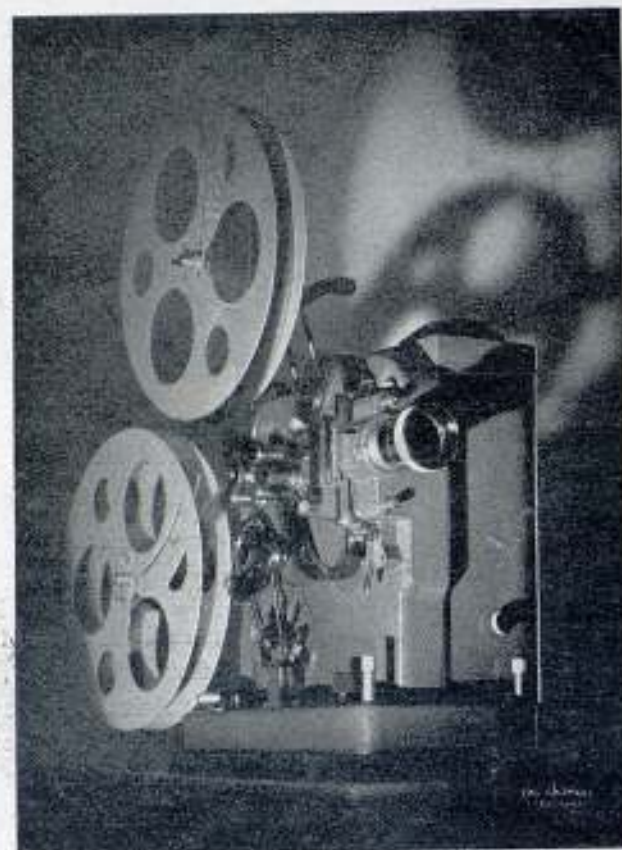
Tots hi estem interessats: El Cinema d'aficionat (transcendental o no, no ho discutim ara) i el Cinema professional (bo o dolent, no és d'això que parlem) porten a casa nostra una empremta expansiva que deixa prevenir un art i una indústria definitivament incorporades a les nostres activitats fixes. La literatura i la crítica cinematogràfica ja en formen part de fa temps. Entre tots, amb una mica de voluntat, hem de fer una llista de totes les paraules que algun moment ens han fet dubtar, completada amb les solucions que hem adoptat i les que hem rebutjat, així com una descripció, curta, del que la paraula expressa.

Unirem el que ens enviareu tots vosaltres, lectors, al que nosaltres anem preparant, i farem resoldre oficialment els dubtes. La resolució apareixerà a CINEMA-AMATEUR en una forma interessantíssima, perquè, ultra l'oficialitat de la paraula en qüestió, descriurem el que significa, d'una forma que la llista constituirà una petita enciclopèdia especialitzada.

Si no podeu deixar de reconèixer que és una qüestió que us interessa, atindreu la passivitat de no aportar el vostre gra de sorra a aquesta obra que serà bona si és l'obra de tots? Tenim l'optimisme de creure que no.

UNA MAXI GARANTIA

Model D 1933 (bi-film)
per a 9.5 i 16 mm.

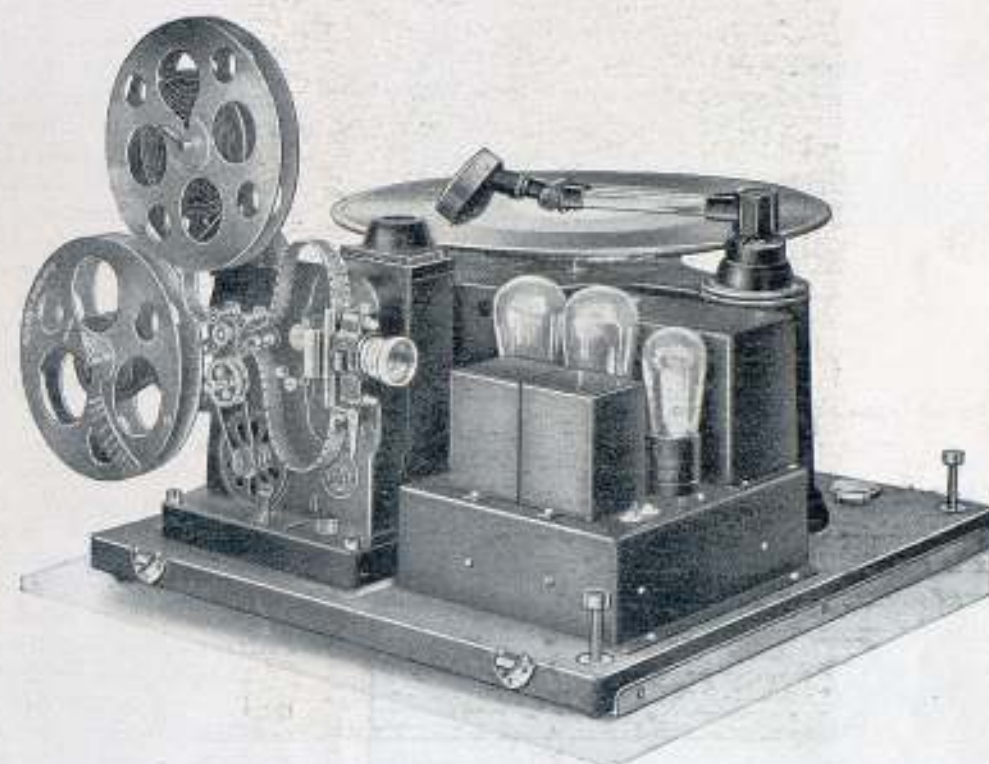
Model P. S. per a 9.5 mm.

Model K. S. per a 16 mm.

ES UNJECTOR
AMBIARCA

Paillard

paillard

Grup sonor model A bis, complet

Grup sonor model A, sense amplificador

Distributors Espanya:

Successors de **ALLS CORTES**

València, 267 ◆ BONA ◆ Apartat 5002

CONCURSOS

Els nostres films viatgen

CINEMA AMATEUR va creure en la conveniència que Catalunya no deixés d'estar representada en l'important *Segon Concurs Internacional* que enguany es celebra a Holanda, i que l'any vinent tindrà lloc en un dels països guanyadors de recompenses d'aquest any.

Amb aquest fi, llançà en el seu primer número la *Crítica* a totes les entitats cineístes, per tal de seleccionar els films a remetre al concurs esmentat.

Potser degut al plaç curtíssim que ens veïrem obligats a assenyalar, la nostra invitació no pogué ésser acceptada per tots els que haurien volgut, el cas és que a la nostra crida sols ha respost la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya.

Un punt difícil s'ha presentat: els nostres amateurs ballen en el camp clos de la família i les amistats, i pretenen fer exhibicions de llurs pel·lícules a elements estranys a aquelles, i encara que el Primer Concurs del Centre Excursionista de Catalunya, amb les seves conseqüències (com la sessió pública al Lido-Cine i projeccions sol·licitades per altres entitats cineístes) han obert les tanques d'aquest camp clos, els nostres amateurs no estan avesats a l'idea d'abandonar en mans estranyes i veure volar cap l'estranger llurs bobines originals.

I per no haver-ne sentit la necessitat, el nostre amateur no té còpia dels originals, i hem hagut de demanar el sacrifici de desprendre's d'aquests, als cineístes del Centre Excursionista de Catalunya, els quals, comprenent l'esperit de la nostra petició s'han decidit a fer-lo. Tots els ho hem d'agrair.

Els films que van camí d'Holanda són:

TAMARIU, de Josep Maria Galceran, i

MONTERRAT, d'en Delmir de Caralt, com a documents de nou i mig i 16 mms. respectivament.

La bona sort els acompanyi.

Segon Concurs Català de Cinema Amateur 1933

Recordem als qui desitgin prendre part en aquest important Concurs organitzat per la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya que és obert per als cineístes, socis o no socis de l'entitat organitzadora. El primer plaç d'admissió, el qual acaba al dia primer de març de 1933, ho és per als temes següents: Excursionisme i Viatges. — Esports. — Reportatge. — Família i d'Infants. — Ninots, dibuixos i ombres animades. — Avantguarda.

El segon plaç — primer d'abril de 1933 — ho és per als films de: Folk-lore. — Culturals, Científics i Pedagògics. — Publicitaris (no s'admeten pel·lícules de propaganda de material de cinema i de fotografia) Colors. — Tècnica. — Tema lliure.

Les bases d'aquest concurs es publicaran íntegrament.

No cal posar l'actor als núvols per a obtenir un angle extravagant. Mireu a la pàgina següent.

número anterior. Demanen-les a les cases del ram o al Centre Excursionista de Catalunya, Paradís, 10.

Confiem que tots els cineastes hi voldran cooperar per tal de superar l'èxit de l'anterior, en bé de l'expansió i enlairament de l'art del cinema a Catalunya.

Copa de l'argenter Alfons Serrahima

Aquest simpàtic argenter, ben conegut en altres activitats artístiques d'aficionats, distintes de la del Cinema, ha volgut col·laborar al Segon Concurs Català de Cinema Amateur, organitzat pel Centre Excursionista de Catalunya. Ha creat una copa d'argent i n'ha fet ofrena al millor film de Reportatge en 16 mm.

Gairebé tots els temes tenen ja un Premi de Cooperació destinat al millor dels films presentats a cada un d'ells, i així constata ja en el les Bases del Concurs. Un reduït nombre d'ells, però, no en té encara, i a continuació els enumerem per si fos cas que algú volgués concedir-lo:

Avantguarda.

Publicitari.

Colors.

Tema lliure.

El donant pot escollir entre que el premi es destini al millor del tema, precindint del tamany dels films presentats, o bé als films d'un tamany determinat (nou i mig o 16 mm.).

Recordem que el d'Avantguarda sols pot destinar-se a films de 16 mm., perquè els de 9 i mig ja tenen un premi destinat.

Celebrarem que l'exemple de l'argenter Serrahima tingui seguidors.

Regalem 100 pessetes per un retrat

CINEMA-AMATEUR crea interessant de publicar els retrats dels Guanyadors del Segon Concurs Català de Cinema-Amateur, organitzat pel Centre E. de C., però l'esgarriaria omplir dues planes de cares i perfils de gent inexpressiva i ben pentinada que recordessin els setmanaris d'actualitat. Convencuda que els guanyadors del Concurs, com a bons Cineastes, seran amics de la Revista i no voldran demostrar la seva displicència, que bé podria pendre's per imperícia, els demana que des d'avui es preparin per poder-nos enviar un retrat que tingui una dosi, encara que sigui petita, d'originalitat.

I, per a correspondre a aquesta col·laboració dels guanyadors del Concurs, els oferim un PREMI DE CENT PESSETES en efectiu al retrat que a jutj de la Junta Directiva de la Secció de Cinema del C. E. de C., en sigui mereixedor.

CONDICIONS: El nombre de fotografies de cada concursant és il·limitat, i han d'ésser llurades a la Redacció de la nostra Revista en el plaç màxim de quinze dies després de la darrera sessió de fall de Concurs, amb indicació del nom del guanyador que les presenta.

El Jurat resoldrà tots els casos imprevistos, i podrà declarar desert el premi i decidir la conveniència de la publicació de les proves que li sembli.

Encara que deixem llibertat absoluta de tema, indicarem que ens complauria que el retrat fos en ple rodatge d'un film, o sigui, amb la cambra als dits, dirigint el film, etc.

En el pròxim número aclarirem les consultes que ens siguin fetes.

Barcelona, Gener de 1933.

Concurs d'escenaris

La Secció de Cinema del C. E. C. atent a totes les fases que la creació d'una obra de cinema requereix i convençuda de la importància que té, entre totes, la de la confecció de l'escenari i guió, està ultimant les bases d'un interessant concurs, les quals publicarem en el pròxim número.

Concurs de l'Associació de Cinema Amateur

Fall del concurs que sola el tema de Vacances i amb escenari obligat als concursants organitzà l'A. de C. A. entre els seus socis.

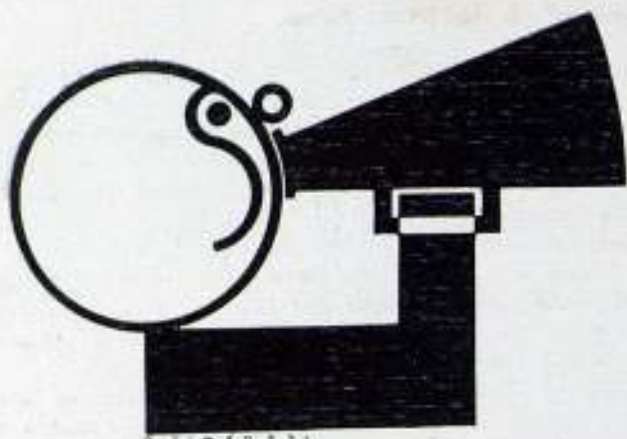
El Jurat, compost pels senyors Santiago Marco, Angel Ferran, Sebastià Gasch, Oriol de Martí i Josep Sala, acordaren que no hi havia lloc a Concurs per haver-se presentat un sol film. De totes maneres, examinada aquesta pel·lícula, que porta per lema "Síntesi", acordaren concedir-li un premi consistent en una artística medalla i la quantitat de cent pessetes.

Oberla la plica resultà ésser autor del film "Síntesi" En Domènec Giménez.

No ha de sorprendre a ningú si diem que la poca col·laboració que ha tingut aquest Concurs és deguda a l'excessiva limitació que imposava l'escenari detallat en les bases, davant el qual molts dels que hi haurien pres part en desistiren, ja sigui per poca simpatia o per no tenir-ne oportunitat. Això fa més estimable l'obra de Domènec Giménez, en la qual l'argument fixat és resumit a les seves imatges representatives, tot obeint a un punt de vista, enfront l'argument de les bases, lleugerament irònic.

Creiem útil per als cineastes l'obligar-los a un tema determinat sempre que aquest tingui la suficient flexibilitat per atemperar-se a les preferències dels autors. Altrament, aquests concursos no serien sinó d'interpretació i tècnica, coses realment estimables, però que fa tenen la seva manera d'estimular.

NOVES DE TOT ARREU

Secció de cinema del Centre Excursionista de Catalunya

Aquesta Secció va fer obra positiva i bastint una organització seriosa i sòlida. Aquest edifici s'inicià pels fortíssims fonaments de l'èxit assolit en el Primer Concurs Català de Cinema-Amateur, i més que pujar uns embans, posar la coberta i fer onejar la bandera, prefereix anar pujant unes parets gruixudes que puguin sostenir el pes d'un possible gratacel.

No prometem més del que donem, ni enganyem als que no ens coneixen, tot fent-los creure que tenim un petit Hollywood sostingut per les columnes del Temple d'Hèrcules del Carrer del Paradís. No. Les nostres "possessiones" no són per a enlluernar al visitant, com no ho són enlloc del nostre país, i no ens fa pas res de dir-ho clar.

Tampoc, però, no ens fa res de dir clar les coses bones que tenim, no en projecte, ans bé, en realitat, entre les quals no pot deixar de figurar l'organització del SEGON CONCURS, un Concurs amb cara i ulls, obert a tothom; que des de la nostra creació hem fet sessions de cinema d'aficionat, amb regularitat (ara són els segons i quarts dijous de cada mes), i un seguit de conferències interessants; que hem estat sempre al costat de les organitzacions germanes, a les quals hem dedicat sessions de films dels nostres socis; que hem creat aquesta Revista del cineasta, feta per aficionats i destinada als aficionats, i que treballem desinteressadament per a propagar aquest Cinema, del qual estem enamorats, i que l'orientem pels camins que creiem que ha d'emprendre i no deixar.

Les nostres sessions

Seguim realitzant sessions els segons i quarts dijous, a la nit, que constitueixen sempre un motiu d'esplai i d'estudi.

Segon dijous de novembre (dia 10)

Inauguració oficial del segon curs (1932-33). Després d'un encoratjador discurs del nostre President, E. Blasi, es passà el seu film en 95 mm., descriptiu de l'Excursió Col·lectiva de la Secció de Fotografia cap a l'Aragó. La presa de vistes ens demostrà la bona disposició del cineasta en escollir els llocs i els temes. Cal dir que el moviment de la cambra resulta exagerat, però que el principal defec-

te del film és un revelat molt dur, del qual no pot culpà-se l'interessat.

Tot seguit els Prats (J. i P.) ens mostraren un film de 16 mm., titulat "El Mosso o Nit de Crims", del qual rememquem uns efectes d'il·luminació força ben resolts. En canvi, cal dir que la trama no queda prou precisa. Creiem bon fer films en què els rètols no siguin necessaris, però no creiem en la solució de no posar-ne cap, encara que faci falta.

I encara, es passà, dels mateixos Prats, un film d'indis i "cow-boys" realitzat per infants, que té unes escenes — el començament del film, la bola gran rodant, entre altres — molt recixides.

Quart dijous de novembre (dia 24)

Agradabilíssima i divertida, aquesta sessió retrospectiva que el bon humor d'uns socis feu organitzar a base de llurs primeres pel·lícules.

N'hi ha prou amb els títols per imaginar-se els films que feien els nostres cineastes quan amb un tripode vinda dis i una cambra primeta anaven fent voltar aquella neta (quan no s'encallava).

Els Prats (Marramau Films) passaren "El Conde de Monteverde o El Ave de Rapiña", amb un lladregot que ens va espantar a tots, i, encara: "Respetad las flores", les seves primeres en 16 mm., encara que abans havien treballat en 95 mm.

La resta foren tot primers metres autèntics: totes en 95 mm. En Galceran projectà una excursió a Calella de Palafrugell, massa "bona" per a fer-nos riure, però que ens mostrà els bons resultats que podien obtenir-se ara sis anys amb un revelat acurat. En Caralt passà els seus "primers": "Una Ascensió al Cavall Bernat de Sant Llorenç del Munt".

Però el més francament còmic de la nit foren els "arguments". En Ferré amb "Vale más maña que fuerza", un film d'infants; en Giménez amb un film d'indis de 20 metres en Caralt amb un film també d'indis i també de 20 metres (coincidència a remarcar), i amb un altre de 100 metres (segona producció de la Mussol Corporation (grup Caralt Quadras) titulat "Los dramas del Lejano Oeste" i "Giro sol de la Pradera", ens demostraren el molt "dolents" que érem, i ens feren pensar en el molt "dolents" que, probablement, encara som.

En acabar la reunió, Eusebi Ferré ens mostrà un orbi per filmar escenes amb desplaçament de la cambra, balla senzillíssima i pràctica que ell mateix descriu en un altre lloc d'aquest número.

Quart dijous de desembre (dia 22)

La Secció de Cinema del C. E. de C., persistint en el seu propòsit de donar a conèixer totes aquelles novetats que puguin interessar, tant als socis de la nostra Secció com als cineastes en general, organitzà el dia 22 de desembre una interessant sessió, en la qual presentà l'aparell projectador sonor, amb disc, per a aficionats, Bolex T. llard, amb el qual es projectaren els films de dibuix "Hod for Hollywood" i "Foolish Follies" i l'excel·lent film de Pabst i Arnold Fank "L'enfer blanc du Piz Palù".

La nombrosa concurrència que assistí a aquesta sessió sortí complaguda, tant de l'interessant programa de la sonorització de les pel·lícules perfectament sincronitzades per l'esmentat aparell.

Sessions fora de casa

Amb aquell esperit de companyonia que sempre ha animat la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya envers totes les entitats similars, hem atès el prece del Centre Excursionista del Vallès, de fer unes sessions en el seu magnífic local de Sabadell. La del mes de novembre, en sessió inaugural del curs, fou a càrrec de Delmir de Caralt i constituí un èxit sorollós.

També s'han realitzat algunes sessions en l'Associació de Cinema Amateur, a base de films dels nostres socis; i ja podem anunciar unes sessions al Centre Excursionista de Tarassa, per els mesos de febrer i març.

El segon concurs

Quan apareixerà el pròxim número haurà vengut ja el plaç de llurament d'uns temes del Concurs. Per ésser aquesta, doncs, l'última ocasió de fer-ho, us demanem que vulgueu col·laborar-hi, sense por. Segurament, si la voluntat hi és, teniu algun film que pot anar a un dels variadíssims temes de què es compon, i si teniu un film tan especial, millor que millor, presenteu-lo al Tema lliure. És obert a tothom, socis i no socis, i els que es considerin principiants — que potser que no ho siguin — no deuen esverar-se: el Concurs és fet de cura a tots els Cineistes, i pot dir-se que tothom és principiant en un art tan jove.

Associació de Cinema Amateur

El dia 20 del corrent mes de desembre serà instal·lat el servei de préstec de material que, per als seus socis, estableix l'ASSOCIACIÓ DE CINEMA AMATEUR.

De moment aquest servei s'inaugura amb material del pas de 9'5, i amb un stock de cambres i accessoris suficient per a atendre les necessitats dels seus inscrits. Hom té el propòsit de completar-lo dintre molt poc temps amb el de 16 mm., mentre s'espera poder disposar dels equips de pas universal.

...

La data històrica de l'obertura del Parlament de la Catalunya autònoma estarà registrada pels socis cameramen de l'ASSOCIACIÓ DE CINEMA AMATEUR i d'aquí a poc es podran veure els resultats d'aquest primer reportatge col·lectiu de l'Associació.

L'Associació organitzà una sessió de projecció a càrrec del soci senyor Fontanet, en la qual es projectà la seva producció "Diades històriques de Catalunya", des d'abans de la proclamació de la República fins al Parlament Català.

...

En el mes de novembre tingueren lloc les següents sessions: dia 3, sessió en la qual es projectà "Navarra pintoresca", de Ramon Biadiu; "Aigua" i "Turisme", de Joan Salvans, i "Els esports a Catalunya", de Ramon Batlles.

El 24, una sessió de projecció a càrrec del concòc J. Fontanet. Les pel·lícules projectades foren "Carreres de Dirt-Track", "Una excursió a Núria", "Un casament a l'estil de l'alta muntanya", "Exposició de Barcelona", "Exposició de Barcelona a la nit" i "Sitges, Platja d'or".

Conferència de Josep Palau

A l'Associació de Cinema Amateur, Josep Palau donà, el dia 20 de desembre, la seva anunciada conferència sobre *Conceptes crítics a l'entorn del cinema amateur*.

Prenent peu d'alguns aspectes de l'activitat dels cineistes d'ací i de fora, el conferenciant parlà dels aspectes de la crítica cinematogràfica i dels conceptes més sabuts relacionats amb la teoria del cinema.

Tractà del cinema d'objectes, dels estudis cinematogràfics, dels assaigs d'avantguardisme que templen sovint l'aficionat, i acabà fent vots per la creixent dignificació del nostre cinema amateur.

En resum, una interessant conferència que no mobilitza, com el prestigi del conferenciant tenia dret a esperar, els nostres aficionats i amants del cinema.

Secció Cineística del Centre Excursionista del Vallès

Sessió Inaugural. — El dia 11 de novembre es celebrà al saló d'actes d'aquesta entitat, la primera Sessió del Curs Segon de la Secció Cineística. La vetllada consistí en el primer dels programes de cinema amateur que ha de portar a la nostra entitat la Secció del C. E. de C. Aquest primer programa estava compost pels següents films de Delmir de Caralt: "L'aquàrium de Barcelona", "Montserrat", "La dansa més bella" i "L'illa deserta", i anà precedit d'un parlament del crític de cinema de "Mirador", Josep Palau.

La sessió fou molt concorreguda i obtingué una acollida en extrem favorable. El parlament de l'amic Palau fou extens i substancios, ric d'orientacions cinematogràfiques. Quant als films del company Caralt, mereixeren el comentari crític que reproduïm en part a continuació, aparegut en el diari "El Poble" d'aquesta ciutat.

"Montserrat" i "La Sardana", films al·legòrics, són dos poemets d'una alta concepció cinematogràfica, dues lliçons admirables per als amateurs cineístics, puix que poden oferir-se com a models de petits estudis, petits per llur metratge, per la simplicitat de tema, per l'escassetat de mitjans accessoris i de personal, però grans per llur vàlua artística i ben pròpiament cinematogràfica.

Completament diferent als films esmentats, veïrem encara un film argumentat humorístic, del mateix autor. No sabem què dir-ne sinó elogis. "L'illa deserta", per fer-ne el millor elogi en un de sol, fa oblidar, llevat d'alguns moments inevitables, que es tracta d'un film amateur.

El mateix autor Delmir de Caralt interpretà un paper còmic amb un "savoir faire" de què manquen molts actors europeus procedents del teatre. Hi han algunes escenes retrospectives tan ben reviscudes que ens recorden l'humorisme de René Clair.

Curset Elemental de Cinema. — Durant el mes de novembre s'ha vingut desenrotllant un curset elemental de Cinema Amateur, exclusiu per a socis d'aquesta Secció i a càrrec d'elements que la componen. Les quatre lliçons de què consta el curset són les següents: 1) "L'argument i l'escenari", per Josep Torrella; 2) "Tècnica fotogràfica", per Lluís Vilaró; 3) "Interpretació, maquillatge i vestuari", per Lluís Vilaró, i 4) "Trucatge", per Llobet-Gràcia.

Sessions a fora. — El dia 8 d'octubre la nostra Secció prengué part en una sessió de Cinema Amateur celebrada

a l'Associació de C. A. de Barcelona, a la qual aportà els films "L'arribada d'Azaña a Barcelona" (reportatge de Llobet-Gràcia i Emili Puig) i "La imprudència de Maria-Rosa" (producció col·lectiva de la Secció). De l'article que Angel Ferran escriu a "La Publicitat", a ran del reportatge "L'arribada d'Azaña a Barcelona", n'extraiem el següent paràgraf: "...I bé; aquests amateurs (referint-se als amateurs en general) aconseguiren una informació més completa, molt més completa que tots els professionals junts. I diem això, remarqueu-ho bé, no havent vist més que un sol film amateur d'aquell esdeveniment. Encara que tots els altres fossin un fracàs, podríem afirmar el triomf de l'amateurisme sobre el professionalisme".

Darrerament la Secció ha realitzat dues sessions de films de socis, entre ells l'esmentat reportatge, el de la Festa Major de Sabadell i documentals d'excursió a l'Acadèmia Catòlica i a l'Orfeó de Sabadell.

Un comitè de Cinema

La Generalitat de Catalunya, prosseguint la seva activa campanya d'organització cultural a casa nostra, acaba de crear el primer Comitè oficial que ha de tenir cura dels afers que fan referència al fet cinematogràfic en els seus aspectes governatiu, turístic i escolar. Aquest Comitè està presidit pel propi Conseller de Cultura. Com a delegats del Consell de Cultura figuren els senyors Joan Denclos i Manuel Ainaud. Com a assessor tècnic hi ha el senyor Carner Ribalta. Els senyors Ignasi Armengou, Guillem Díaz-Plaça, Màrius Culvet, Ventura i Virgili i Joan Sàbat actuen de vocals. Secretari, Miquel Josep

CINEMA AMATEUR vol fer constar la seva satisfacció pel primer pas donat envers l'encarriament d'una manera seriosa del cinema a casa nostra.

En saludar els membres que componen el dessusdit Comitè, en el qual figuren bons amics nostres, ho fem d'una manera especial al senyor Joan Sàbat, consoci i amic de la Secció de Cinema del C. E. C.

Ciència i amateurisme cinematogràfic

El dia 11 de desembre tingué lloc la inauguració del magnífic *Casal del Metge*, i entre els actes de la festa hi hagué una sessió de films de metges cineastes. Es projectaren els que obtinguren durant el Congrés celebrat enguany a Mallorca, els Doctors Arruga Bordàs, Gallart i Sanricard.

En el ram científic hi ha meravelles obtingudes per aficionats i ho és veure com no falten al nostre país els qui s'ocupen de tan interessant assumpte.

Conferència de Joan Sàbat

El dia 11 de desembre tingué lloc a Igualada, en el local de l'Agrupació Fotogràfica, la inauguració de l'exposició de les fotografies premiades en el I Concurs Català de Fotografia. El President del Concurs, en Joan Sà-

bat, bon consoci nostre, donà una documentada conferència sobre el tema "La Fotografia i el Cinema".

Primera pedra

Dèiem i sentíem a dir arren que calia que s'introdusís en les escoles aquest mitjà d'ensenyament tan poderós que és el Cinema.

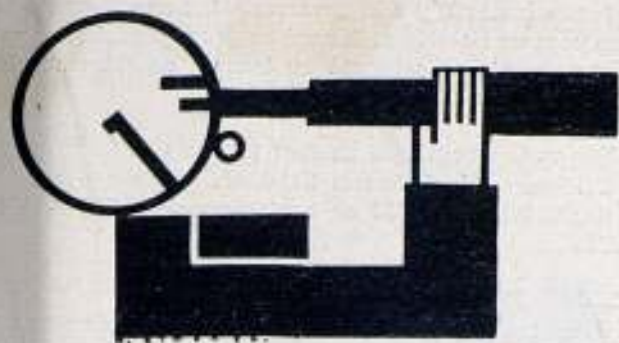
Avui — notícia fresca —, podem dir que ja s'ha introduït.

Efectivament: l'Agrupació d'Alumnes i Ex-alumnes de la Unió Industrial, de Barcelona, l'antiga i renomada entitat, una de les finalitats de la qual és la formació de tècnics per a la indústria tèxtil, és la primera de casa nostra que produeix films en els seus tallers pràctics, per tal d'estudiar els mecanismes en moviment amb una claredat que sols el Cinema és capaç de proporcionar.

Els iniciadors del projecte, senyors Requesens, Ferrer i Aymerich, l'han dut ja a terme, i en aquest mateix moment es donaran explicacions davant de la imatge en moviment.

Les primeres proves que els decidiren a tirar endavant i que es referien al joc de picar d'un teler, al "règlement" foren realitzades per Delmir de Caralt, l'amic i simpàtic de tot quant representa un progrés per a la Indústria Tèxtil i per al Cinema.

QUE HI HA DE NOU?

Una Motocambra de butxaca

La casa R. V. Micro-Ciné de Paris acaba de posar a la venda un reduïdíssim aparell de prendre vistes cinematogràfiques, accionat a ressort, capaç d'impressionar un tros de film d'unes 500 imatges. La projecció es fa per mitjà d'un altre aparell, veritable "vest-pocket", del tamany d'una petaca (2x5x10 cm.) il·luminat per una làmpara de pila.

Una Motocambra de 9,5 per a 30 mts.

Ens anuncien que la casa NIZO ha posat ja a la venda les motocambres per a film de 9,5 mm. que carregaran 15 i 30 metres. Aniran equipades amb revòlver per a tres objectius, i la marxa podrà anar endavant i endarrera.

Un model econòmic

La casa CORONET ha llançat al mercat una motocambra per a film de 9,5 mm. la principal característica de la qual és el seu preu reduïdíssim.

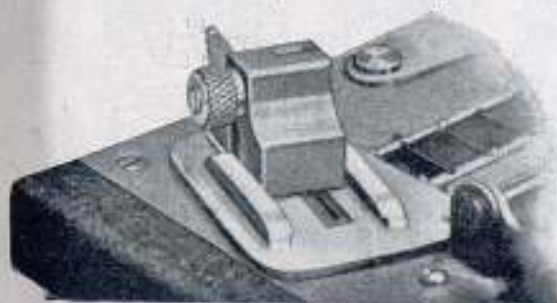
Sempre canviant

Algun país europeu — llegim — descaradament adopta el 16 mm. per a produir films professionals, i equipa sales públiques amb aquest pas de pel·lícula.

Una simplificació

Hem vist una novetat en l'accessori més senzill de l'equip del cineista, que tanta influència té sobre el resultat final. Ens referim a la premsa d'enganxar. La casa FILMO ha creat aquest accessori que poden aplicar al vostre material actual. Prepara la pel·lícula en sec, o sigui, sense necessitat de mullar-la amb aigua.

És sols una novetat en el camp amateur, perquè els professionals de fa molt temps ho fan d'aquesta forma.

Retalls de cel·luloide

Miss Cineista 1933?

No! Però vegeu a la pàgina 47 les Bases d'un Concurs a base del vostre retrat.

Rigurosament històric

En una botiga de Cinematografia de la nostra ciutat, es presenta un senyor a comprar unes pel·lícules a fi de passar un bon diumenge rodejat de la família.

—Voldria alguna comèdia... A veure, doni'm el catàleg...

El senyor es posa a examinar la llista de les pel·lícules. —"Violetas Imperiales"... això deu ésser massa dramàtic... "Se necessita un ladrón", per Nicolàs Rimsky... Rimsky, Rimsky... ah, sí! Rimsky-Korsakoff, doni'm aquesta!

.....

SENSACIONS!!! Una de les que tal vegada no coneixen és la d'obtenir un film fet per vosaltres.

.....

Se'ns ha queixat algú que no li haguéssim proposat l'anunci a la nostra Revista.

Contestem a tots els que es trobin en aquest cas, que no anem buscant anuncis, encara que els acceptem i agraïm, convençuts que els anunciants i nosaltres en sortim beneficiats.

Voleu rebre gratuïtament aquesta revista?

Feu-vos socis de la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya.

Tres consells a l'amic

Hi ha uns tipus indesitjables que ens amoïnen molt els que volen enraonar una estona i entren distretament en un cinema; els que no esperen l'acabament del film per fer demostracions de disconformitat, i aquells que comencen a marxar quan endevinen que el petonet és el definitiu i us priven de disfrutar els metres finals.

Si feu això, mireu, si us plau, de corregir-vos.

Si vau avorir-vos d'esguerrar metres, torneu a provar; consulteu-nos els dubtes que tingueu. Us assegurarem que en sortireu.

L'«azaña» d'un aficionat

Rebuda triomfal d'una alta personalitat política. Enorme gernació, entusiasme, banderes. Bon assumpte per al cineasta. I el nostre aficionat, preveient les dificultats del reportatge, surt de casa completament equipat. Fins i tot per a semblar més un repòrter i tenir el pas lliure, s'endú la cartera més grossa que troba. Les vistes de l'avinguda atapeïda de gent i banderes, bé; només unes quantes trepitjades. Es senten aplaudiments i visques i el cotxe que duu la personalitat avança per l'avinguda. I el bon aficionat, amb el desig de poder-la filmar, en primer pla des del lloc on es troba, posa en la cambra un teleobjectiu de gran augment, i espera, emocionat, que el cotxe passi per davant. Per fi arriba. La gent en un deliri d'entusiasme s'aboca al cotxe. I el bon aficionat es veu arrossegat i sense saber ben bé com, es troba a l'estrep del cotxe. Ara era la seva! No podia pas pensar que estaria tan de sort! Té l'il·lustre polític a dos pams i, tot somrient, sense recordar-se de canviar d'objectiu ni encomanar-se a res ni a ningú engega la cambra.

El bon aficionat recomana als laboratoris que, sobretot, li revelin bé. Els explica satisfet la filmació del seu primer pla únic. Efectivament, el primer pla és únic, car tot el més que es veïa en la pel·lícula fou una monumental berruga que l'il·lustre polític té a la cara!

S'havia descuidat el tele-objectiu!

La subscripció a CINEMA AMATEUR costa 4 pessetes l'any; PERO VAL MOLT MES.

No cal ésser «fotogènic» per a guanyar 100 pessetes amb un retrat...

Vegeu condicions a la pàgina ...

Experiment sensacional

Escalfeu al bany-maria 2,35 metres de film impressionat i poseu-los a assecat tot penjant-hi un pes de quilò.

Us convencereu que no aconseguireu allargar aquella escena que us resultava curta.

I que, en canvi, aquella que resulta llarga queda a mida del vostre gust amb un copet de tisores.

Teniu dubtes? Voleu viure dintre d'un ambient cinematogràfic amateur de debò? Feu-vos socs de la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya.

D'una revista copiem els següents consells que dona als cineistes:

«Si, por ejemplo, se filma un tren en marcha, dirigiéndose hacia la cámara, solamente se tomará la vista mientras la imagen del tren aparezca en el visor...»

«Por regla general debe oponerse a un sujeto animado

un fondo inmóvil, y a la inversa: así, como segundo plano para un tiro vivo se tomará un grupo de árboles; para un monumento se escogerá un tranvía en marcha, etc.

Feu-vos un regal que us duri tot l'any.

Demaneu a la Llibreria Catalònia que per 4 pessetes us tingui tot l'any 1933 en contacte amb CINEMA AMATEUR.

Si no teniu cambra per a filmar, adquiriu-ne una, allò en què millor gastareu unes pessetes que destines a fruir-les.

Els pijames i la dignitat

—En l'escena que filmarem demà, la qual representa que us lleven del llit, haureu de dur pijama. En teniu? pregunta el director a l'actor.

Aquest fa un posat de sorpresa i contesta com ha de ser en la seva dignitat:

—Qui, jo? no!

Estan a punt de rodar l'escena. N'hi deixen un, i l'actor es posa amb visible mal humor, i, una vegada filmada l'escena, se'l treu cuita corrents i el retorna tot dient:

—Però, que consti, he? és la primera vegada que t'he portat! I, doncs, què s'havien cregut!

Desempolseu la cambra que teniu arreconada!

Pel nostre arxiu

Hem rebut l'interessant i ben editat catàleg de la FILMO, tramès pel seu representant Baltà i Riba, on es tallen les cambres, projectors, lens, accessoris, etc., dita renomada marca.

També rebem, amb l'avis de tenir-nos al corrent dels suplementos, els catàlegs dels films de Hoguer, de la Cinematografia Amateur.

Queden formant part del nostre arxiu de les coses de Cinema.

Conserveu «Cinema-Amateur»

La seva col·lecció completa tindrà un interès i un valor molt superior al petit esforç que cal fer per a conservar-la.

Pat... no [eu soroll...]. Ja sabeu l'interès que té el rei de la tribu per aquest documental...

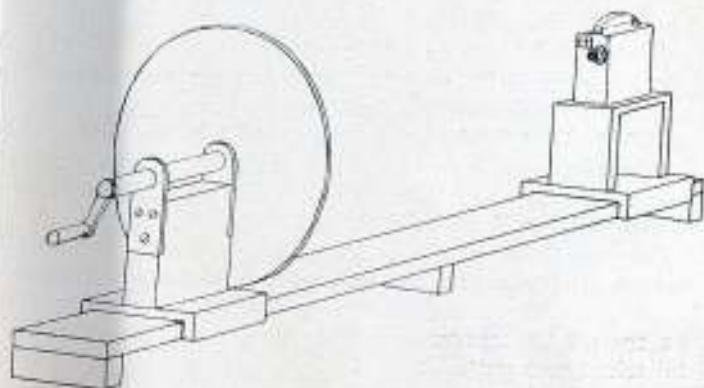

TROBALLES

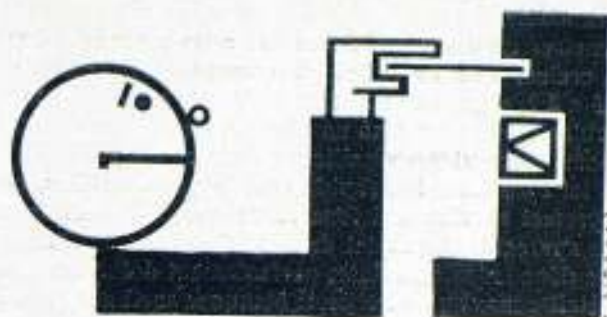
Un aparell per a impressionar rètols

Encara que totes les marques d'aparells tenen resolta la manera que el mateix aficionat es pugui fer els rètols dels seus films, l'ús d'aquests accessoris queda limitat a fer rètols fixos. Avui donem l'esquema d'un aparell molt fàcil de construir i que per la seva utilitat creiem que pot ésser d'interès per a l'amateur.

La fusta que fa de carril o guia, és suficient que tingui uns dos metres de llargària. El plat on què es subjecten els rètols a filmar, té 60 cm. de diàmetre. No cal dir que l'eix de rotació d'aquest plat ha de coincidir exactament amb el centre de l'objectiu de la càmbra, la qual per aquest motiu ve una mica desplaçada en relació a l'eix de la guia. En aquesta se senyalen les distàncies amb uns petits forats en què es puguin posar fàcilment uns topadors, perquè en fer avançar el rètol quedi aturat exactament a la distància volguda. El plat porta una fixació a fi que no es pugui bellugar quan s'impressionen rètols quietes.

Amb aquest aparell podreu fer rètols a diverses distàn-

CONSULTORI TECNIC

Si no podem donar una resposta categòrica a les consultes que ens siguin fetes, publicarem solament la pregunta amb el desig de rebre dels nostres lectors totes aquelles orientacions que puguin ajudar-nos a preparar la resposta.

Així mateix, rebrem amb gust ampliacions o correccions a les respostes ja publicades.

C. C. C., de Barcelona:

Pregunta: Quantitat de llum elèctrica necessària per a filmar en interiors, emprant pel·lícula de 9,5 mm.

Per a poder saber amb exactitud la quantitat de wats necessària per a filmar interiors, caldrà tenir present el caràcter de l'escena i el color de les parets. És a dir, si volem que surti il·luminat totalment el "set" o sols l'actor, deixant l'entorn il·luminat solament amb la llum sobrant. El color de les parets també té importància per l'economia de llum, ja que el color fosc absorbeix els raigs lluminosos, al contrari de les parets blanques o clares, que fan de pantalla reflectint la llum sobre el subjecte.

Quant a la classe de llums a emprar, creiem que la millor és la de bombetes, com, per exemple, les nitrophot de 500 wats. Ara bé, per treure tot el rendiment, necessitem l'ajut d'un reflector, amb el qual es concentra la llum i la projecta tota damunt el "set". Usant pel·lícula

cies, i fer-los acostar o allunyar, donar la volta, preparar fons de títols mòbils en sentit rotatiu, etc. L'enginy del cineïsta sabrà trobar-hi aplicacions originals, amb les quals els seus films perdran aquell encarcament que els dona el rètol quiet sobre un fons invariablement negre.

Cal, però, fer totes les coses amb mesura, i aquesta és una d'elles. Tots els abusos perjudiquen. Entre fer un rètol molt bonic i vistós que s'allunyi o que s'acosti, però posat sense solta enmig d'una pel·lícula, o fer-lo quiet i sense fons, és preferible aquest últim. En el pròxim número donarem els detalls d'un accessori a subjectar damunt del plat amb el qual es pot augmentar encara l'ús de l'aparell referent a rètols que apareixen i desapareixen, pugon, etc.

panoràmica (9'5 mm.), amb dos reflectors per a escenes a tres metres de distància, i tres per a les escenes a 8 metres, creiem que és suficient, emprant diafragmes des de 3'5 a 2'7, segons el reflector sigui més o menys apartat de l'objecte a filmar. Això no obstant, els millors resultats, els hem obtingut amb pel·lícula Gevaert de 9'5 mm., la qual, tot i no ésser tan ràpida com la panoràmica, com que permet revelar-la a fons sense que el gra de la gelatina aparegui, la qualitat de la projecció és molt millor, ja que dona les mitges tintes perfectament definides i amb tot detall, sense que a les parts blanques surti gens d'halo.

M. F. J., de Barcelona

Pregunta: ¿Quin camí em cal prendre per enviar uns films a un amic que viu a l'estranger i que ell haurà de retornar?

La llargària de la contestació és excessiva per a ésser publicada ací; però poden venir qualsevol dijous, no festiu, a la nit, a la Secció de Cinema del Centre E. de C. (Paradis, 10), i us donarem tots els detalls obtinguts per experiència pròpia. Resumint l'essencial, us direm que cal obtenir un permís d'exportació temporal; assegurar el film — si voleu —; enviar-lo per un procediment de garantia; i preparar el retorn perquè no hagi dificultats, a l'entrada, en les Duanes.

J. M. J., de Palma de Mallorca

Contestem la consulta feta per J. M. J. de Palma de Mallorca referent a llibres que tractin de l'Art i l'Estètica del Cinema a la secció de Bibliografia.

Fent-vos socis

del

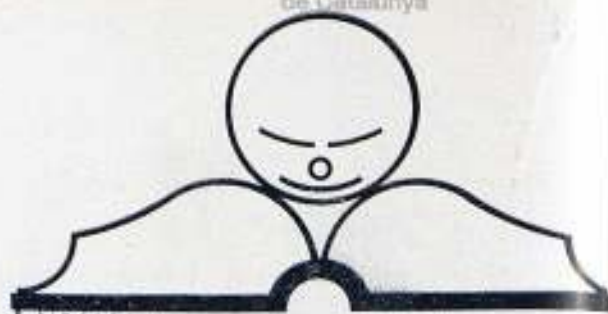
**Centre Excursionista
de Catalunya**

contribuireu a la nostra obra de cultura i al constant millorament del cinema amateur.

Les activitats del Centre es desenvolupen dins de cada una de les seccions de que es compon, que són: Secció d'Esports de Muntanya, de Folklore, de Arqueologia i Història, de Geografia i Geologia, de Fotografia i de Cinema.

Filmoteca

de Catalunya

BIBLIOGRAFIA

Ens pregunta J. M. J., de Palma de Mallorca, quin llibre li aconsellem que tractin sobre l'Art i l'Estètica del Cinema.

Contestem: En la nostra parla poca és la producció literària editada en llibres que versin sobre aquests temes precisos i alhora de tan difícil contornejar, com l'Art i l'Estètica del Cinema. Remarquem solament tres llibres citats en aquesta mateixa secció en el número anterior els autors dels quals són Josep Lluís i Guillem Díaz-Plaça.

Més abundant és la producció que en forma d'articles d'una manera constant alguns periòdics i revistes o què en als variats aspectes que engloben el Cinema i, malgrat en poca assiduitat, referent a les valors artístiques i contenen les obres dels grans directors, alguns dels quals *Mirador, per exemple* — tenen sempre un interès inextinguible.

En castellà la bibliografia, tot i ésser més nombrosa no són, en els més, sinó simples assimilacions de les adquisicions teòriques de crítics estrangers, especialment parla francesa. No obstant, esperant que si us interessen ens ho indicaren, podem citar-vos la col·lecció editada per C. I. A. P. Biblioteca Popular del Cinema. Dintre d'aquest camp més concret de la tècnica podem citar-vos, com més complet, el recent llibre de M. F. Alpar, "Tècnica cinematogràfica Moderna".

On, però, es troben en abundància llibres amb referència als temes que ens indiquen, és en altres llengües estrangeres especialment angles, alemany i francès. En cas d'interessar-vos en algun d'aquests idiomes o tallaríem amb gust.

Una reduïdíssima quantitat de exemplars del número 1 de CINE AMATEUR que hem pogut trobar, fa que es pugui considerar esgotat.

Els reservem per aquells que vulguin d'apreciar la seva posició per això els hem fixat al preu de tres pessetes l'exemplar.

Pantalles

(Ve de la pàg. 37)

I una pantalla metallitzada de 2'50 per 3 metres aproximadament. Posant el projector a 18 metres es cobreix una pantalla d'aquest tamany amb un objectiu de 50 mm. de focus i de lluminositat 1'6.

En fixar verticalment una pantalla metallitzada ha de tenir-se en compte el principi abans exposat, o sia, que concentra la llum. Serà convenient que vingui exactament paral·lela a la inclinació del projector, perquè, contràriament quedarà més il·luminada una part que l'altra.

En el mercat es troben pantalles metallitzades de diversos sistemes. Són més convenientes les rígides i les enrotllables automàticament. Els altres models, en forma de tel·lo, presenten el desavantatge que sempre s'hi noten els senyals d'haver estat plegades, i produeixen ombres que desmereixen la projecció.

Hem deixat per al final el parlar de les pantalles incrustades de vidre perlat o d'esclafolla de perla. El seu rendiment és encara molt superior a les metallitzades, i la pràctica ha demostrat que les pantalles enterament cobertes de minúscules perles de vidre finíssim són les més lluminoses. Donen unes imatges brillants i notable relleu a les mitges tints i parts fosques dels films. Dissonantament llur preu no està a l'abast de molts aficionats.

I per acabar, i a risc de fer-nos pesats, volem repetir que per aconseguir una projecció perfecta cal no descurar la PANTALLA. Aleshores els vostres films us donaran una veritable satisfacció en projectar-los.

Petit muntatge

(Ve de la pàg. 38)

A continuació anirem posant aquests trossos de pel·lícula, amb el paper corresponent, en ordre correlatiu de projecció, fent que anomenarem "classificació". Per últim anirem enganxant-los un darrere l'altre amb ajut de la premsa i l'acetona, i en acabar haurem fet "la connexió".

"Decoupage-classificació-connexió", heus ací els tres temps que componen el que s'anomena "muntatge", i que nosaltres, pel que es refereix als films familiars, titulem "petit muntatge", degut a la seva simplicitat.

Procedint en la forma esmentada, us anireu acostumant a aquest treball imprescindible a tot aficionat que vulgui ésser "cineasta", i ensems les vostres produccions guanyaran enormement; en cada film nou us superareu sense donar-vos-en compte, ja que un dels molts avantatges que reporta dominar el "muntatge" és poder precisar allò que vau deixar d'impressionar perquè el film sortís del tot arrodonit.

Quant a aquells que ens responien "I això, què és?", els aconsellem desinteressadament una sola cosa... Feu-vos socis d'alguna de les agrupacions de cineastes amateurs que existeixen en la ciutat de la vostra residència. No hi ha res tan útil i atractiu per al cineasta com aquestes simpàtiques agrupacions, on els socis es comuniquen sense pretensió de cap mena, les impressions i els coneixements cinematogràfics que, per simples que siguin, sempre poden resultar desconeguts d'alguns dels consocios... i aprofitar-los per a perfeccionar llurs futures produccions.

Les noves pel·lícules pancromàtiques i llurs qualitats

(Ve de la pàg. 39)

La natura i totes les coses que ens envolten, estan íntimament impregnades de totes les games de colors que amb tanta vivesa omplen la nostra vista i els valors de les quals, equivalents en diferents tonalitats de clar i obscur, és l'home amb la seva vista qui les compara amb la seva pròpia sensibilitat, i, per tant, no pot renunciar a establir aquesta comparança de valors i ha de cercar-ne la major similitud.

Tot l'ambient de la nostra natura està sempre saturat d'un excés de color. Trieu qualsevol assumpte, i tothora hi trobareu el color propi. Una sortida o bé una posta de sol: hi trobareu el color ple de contrastos, barrejats el groc i l'ataronjat amb el blau i violat.

A plena llum, a ple aire, tots els colors es destaquen amb tanta vivesa, el paisatge amb llurs colorits, el cel nítid i blau amb núvols blancs de tonalitats i games diverses; ¿podem, doncs, renunciar a obtenir en blanc i negre la gama de valors que justament corresponen a la nostra vista a llur activitat natural?

Es evident que no, no sols en sentit documental, sinó també en l'artístic. Si les operacions químiques preparades no haguessin millorat, avui la fotografia i el cinema serien en aquest sentit una cosa falsa.

Es per això que el químic Vogel procurà resoldre aquest important problema, millorant la sensibilitat de l'emulsió, emprant una barreja d'una substància colorant que feu augmentar la sensibilitat dels raigs absorbits pel color, obrant d'aquesta manera, com a sensibilitzador òptic. El primer colorant emprat fou l'eritrosina.

Les emulsions tractades per aquest procediment, els fabricants les anomenen ortocromàtiques, si bé aquesta paraula no correspon a la realitat, ja que ortocromatisme vol dir sensible a tots els colors, i aquesta emulsió, tot i haver millorat molt la gradació de la seva sensibilitat per a certs colors, encara no era perfecta. Havíem donat un gran pas i teníem ja una major sensibilitat per al verd i per al groc, però encara això no era prou. Si comparem la sensibilitat de la pel·lícula corrent i de l'ortocromàtica, veurem que aquesta innovació de l'ortocromatisme, donava un bon camí, millorava aquelles qualitats, però no totalment; restaven encara alguns errors (esquema núm. 3, pel·lícula ortocromàtica).

La corba de la sensibilitat de la pel·lícula ortocromàtica s'estén més cap al verd i groc, però gairebé gens cap al taronja, i el color vermell resta igual. És clar que aquesta emulsió ja s'acosta més a la realitat, però si la comparem també amb la de la nostra vista (dibuix primer), notarem la diferència de gradació: no és, ni de bon tros, perfecta.

Calia, doncs, cercar una nova fórmula de supersensibilització, que arribés a obtenir aquella gama de valors que correspongués amb més exactitud a la nostra visió òptica, i això fou obtingut en trobar el nou sistema de sensibilitzadors a base d'emulsions de pancromatització, preparades amb cianina i eosina, segons les primeres fórmules del Dr. Heberhardt, que fou el primer que va assajar-les en l'any 1899.

Aquelles primeres emulsions pancromàtiques, realment començaren a resoldre l'important problema del cromatisme, però l'activitat o rapidesa d'aquestes noves emulsions

no era prou per a fer tot el que calia, i eren emprades generalment en la tricromia i les reproduccions d'assumptes i quadres de colors. Per aquesta raó no eren aleshores emprades pel Cinema, puix resultava una sensibilitat massa lenta.

Dex d'aleshores, els nostres químics han anat dedicant una atenció preferent a la recerca d'un pancromatisme que, tenint una gran actinitat a la llum, tingués també, una perfecta sensibilitat per a tota la gamma dels colors, i això avui és un fet.

La nova pel·lícula pancromàtica resol totes aquelles dificultats que hem viatgut esmentant. La corba de llum sensibilitat (dibuix 4) és de fet la que més s'acosta a la nostra vista, i guarda, per tant, una major relació de similitud de valors.

D'altra banda, les noves emulsions pancromàtiques d'avui, són d'una sorprenent actinitat o rapidesa, com mai no s'havia obtingut, la qual cosa fa que avui amb la nova pel·lícula puguem treballar en totes condicions de llum.

Resta, però, encara, un excés de sensibilitat per al violet i blau; però això queda solventat emprant el filtre groc, com a compensador.

Heus ací el per què de la necessitat dels filtres.

Les qualitats dels nous films pancromàtics són moltes. Amb el nostre article d'avui, hem analitzat el seu valor cromàtic fent la comparança amb les primeres emulsions; ara manca parlar dels avantatges de llurs qualitats; de la sensibilitat a la llum diürna i artificial, i de com hem d'emprar els filtres per treure'n el millor profit i tots els valors, i d'això, en parlarem en l'article vinent.

Bell & Howell (Filmo) i International Projector, Comp. com a "standard" de film sonor de 16 mm.

De la perfecció d'aquest sistema, n'és prova l'èxit que tingué en la sessió que organitzà la Secció de Cinema del C. E. de C., gràcies a la gentilesa de la casa Phonophone, R. G. A.

El segon sistema, el que utilitza el disc gramòfon com a dispositiu sonor, més a l'abast de l'aficionat i més aplicacions immediates, ha estat adoptat per les marques "Bolex", "Filmo" i "Victor" entre altres. Amb el primer dels citats, del qual donarem ara les referències per haver-ne vist els resultats en una sessió celebrada recentment pel Centre Excursionista de Catalunya, es poden projectar indistintament, amb el mateix dispositiu sonor, films de 16 mm. i de 9'5 mm.

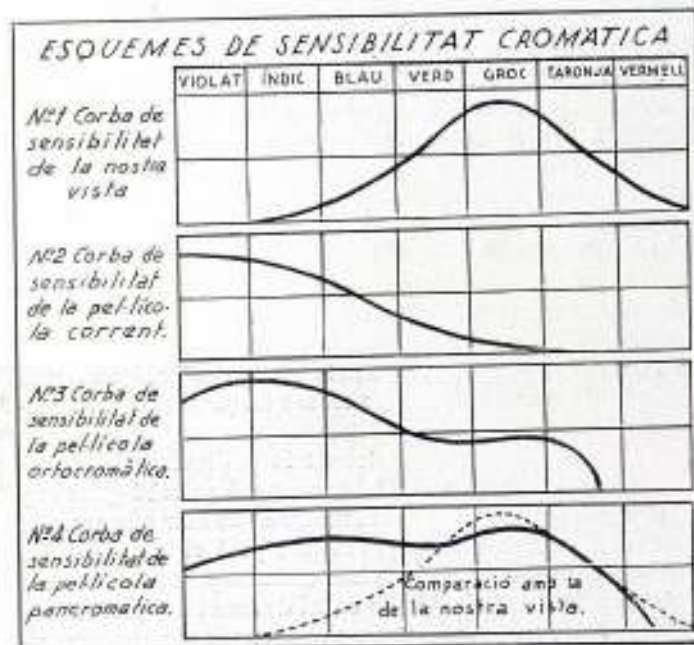
Aquest aparell no és altre que un projector normal instal·lat d'una manera no rígida a un motor de gramòfon elèctric, especialment estudiat, per tal de fer girar els discos a 33 1/2 i 78 voltes per minut.

Aquests acoblament no rígids permet que l'arbre del projector tingui la possibilitat de girar un cert angle en relació al de l'aparell gramofònic. D'aquesta manera es pot regular la sincronització durant el curs de la projecció, i el motor del projector gaudeix d'una llibertat de moviment que fa que les variacions accidentals de la velocitat — pas d'afegidures, caigudes de voltatge, viscositat més o menys remarcable del film, etc. — no puguin influenciar la regularitat de la marxa del disc.

Una cara d'aquests discos dura per tota una bobina de 120 metres.

Aquest sistema de sonorització per disc té l'avantatge no tant tècnic naturalment, però sí d'ordre d'utilitat pràctica, de poder fer servir el projector sol per a pel·lícules mudes i acompanyar-les de música amb discos normals, fent voltar el plat del dispositiu gramofònic a 78 voltes per minut i desembragat del projector. És a dir, que amb una cara d'un disc normal, no en tindrem prou per a tota una bobina de 120 metres, per la qual cosa volem una sonorització contínua i sense interrupcions; ens haurem de valer de dos plats, sistema ja emprat en la sincronització de films muts en les cabines de les sales públiques de cinema, i, d'una manera no tan perfecta, totes les projeccions que la secció de cinema del C. E. organitza continuament.

26

Cinema sonor per a amateurs

(Vé de la pàgina 42)

el so i la imatge, és el considerat, segons acord pres per les cases Eastman Kodak, Comp., R. G. A., Victor Comp.

Ofertes i demandes

Ocasió Cambra Kodak B. i 5,5. — 500g; gairebé novetats 450. — Balta i Ribó, Portal de l'Angel.

Projector Kodak Kodascope de 16 mm., en estat de per 375 ptes. — Casa Solari, Fontanelles.

Compraria llibres rars o col·leccions completes de revistes per a completar biblioteca especialitzada en CINEMA. Ofereix a aquesta Revista, inicialment.

Heidoscop 6x13, quasi nou, 3 objectius Zeiss i 3 filtres Zeiss corregits amb adaptació per a autocromes. Tot per 800 ptes. — Escrivà a l'Esplanada Gaudí, 98, local. 2.

LA DARRERA NOVELTAT
DE LA NOSTRA CINEMATECA
DE LLOGUER DE 16 M

L'INFERN BLANC DEL "PIZ PALÜ"

MERAVELLOSA PEL·LÍCULA
DE PABST AMB ARNOLD FANCK

VENDA DE TOTA MENA D'APARELLS
I ARTICLES CINEMATOGRAFICS

REVELAT DE PEL·LÍCULES 9,5 i 16 M

LLOGUER DE PEL·LÍCULES
9,5 i 16 M.

ESPECIALITAT EN LES
DE 9,5 EN RETOL CORREGUT
PER CINE BOLEX

CINEMATOGRAFIA
A M A T E U R

BALMES, 12

TEL. 21470

EL NOU PEU «BKD»

EVITA ELS INCONVENIENTS DELS
TRIPODES NO EXPRESAMENT CONSTRUITS
PER A LA CINEMATOGRAFIA

Gran estabilitat!
Adaptable a tot
terreny!

Ròtula inclinable en
tots sentits i amb
articulació per vistes
panoràmiques!

PES (incluïda funda de pell):
1.700 grams
ALTURA (obert):
1'40 metres

No dubteu que
les millors pel·lícules
cinematogràfiques

de 9'5 i 16 mm.
són les de la marca

De venda en totes
les cases del ram

ALTAMENT ORTOCROMATIQUE
DE GRA FINISSIM
ININFLAMABLES

Concessionari: **Joaquim Gasca Perut**

APARTAT DE CORREUS 282 * BARCELONA * TELEFON 2321

REVELAT
AUTOMATIC
PATENTAT DE
LES PEL·LÍCULES
GEVAERT
HELIO
BOLEX

PROPAGANDA

Encàrrecs:

Cinematografia Amateur, Balmes, 12 - Teléfon 21470

LES MÉS MODERNES
CREACIONS

AGFA
EN 16 MM.

Pel·lícula

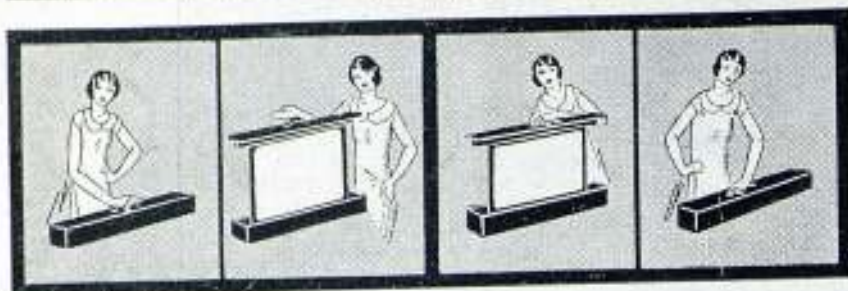
SUPERPAN

Pel·lícula

NOVOPAN

Dues pel·lícules supersensibles pancromàtiques

Augmenti la lluminositat
i brillantor de les seves
projeccions en un 100 per 100

utilitzant la novíssima pantalla

ATLANTA - EXTRA

Demostració comparativa

Pantalla blanca

Pantalla "gris de porcelana"

Pantalla platejada

Una veritable
meravella
de simplicitat
i precisió
resulta el

Cine Nizo

de 9,5 mm.

Accionat indistintament per motor
(silenciós) o maneta moguda a mà.
Velocitats graduables des de 8 fins
a 32 impresions per segon.

No més pel·lícules desfocades ni mal centrades!!
DE VENDA EN TOTES LES BONES CASES DEL RAM

CONCESSIONARI GENERAL PER A ESPANYA
(VENDA EXCLUSIVA A REVENEDORS):
APARTAT DE CORREUS, 282

L'única cambra de

Objectius intercambiabl

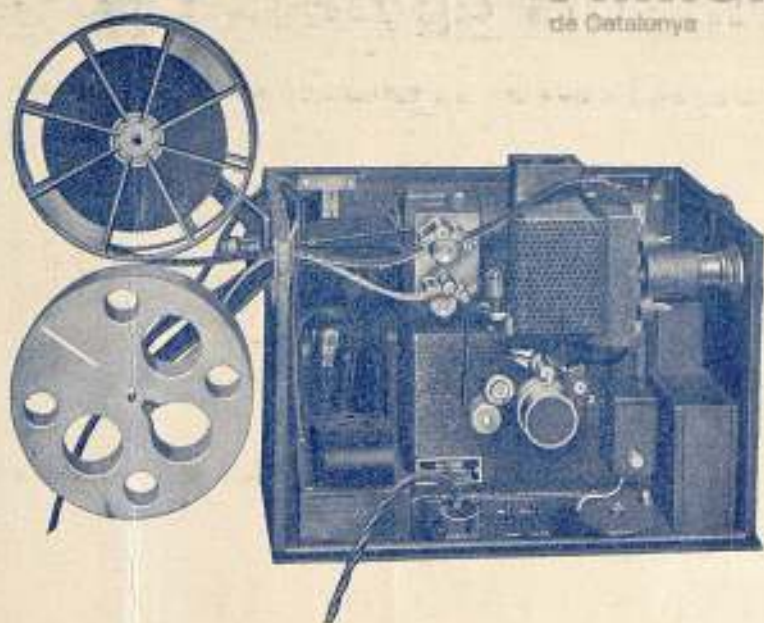
(sistema baioneta) i dispositiu especial òptic
permet observar directament en l'obertura de fe-
sició, la imatge obtinguda sobre la pel·lícula
abans de la impressió com durant la mateixa

JOAQUIM GASCA PER
TELÈFON 23240 BARCELONA

Una
MERAVELLA
és el
PROJECTOR
S O N O R
de 16 mm.
creació de la

R. C. A. PHOTOPHONE

que posa a l'abast del particular un equip fet baix l'experiència d'enginyers especialitzats en l'estudi dels més grans equips de cinema sonor del món

- Radio Corporation of America
RECEPTORS DE RADIO
- R. C. A. Photophone Inc.
EQUIPS DE CINEMA SONOR
- R. K. O. Radio Pictures
PEL·LÍCULES SONORES
- General Electric Co.
NEVERES ELECTRIQUES

EMBLEMA DE SUPREMACIA

PASSEIG DE GRÀCIA, 29 · TELÈFON 23909

Els millors aparells de
cinema els trobareu a

la casa

J. SABAR

FONTANELLA, 18 - BARCELONA

Càmeres i Projectors de 16 mm.

VICTOR

Projectors de 9,5 i 16 mm.

BOLEX

APARELLS I AC-
CESSORIS DE
LES MARQUES

KODAK

AGFA

ZEISS

PATHE-BAB

**Laboratoris per a revelat, positiv
i confecció de rètols per a 9,5 i 16 mm**